

§ 1 Debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Proposition

2022/23:100 2023 års ekonomiska vårproposition anmäldes.

Finansministern överlämnade 2023 års ekonomiska vårproposition 2022/23:100.

Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Vi är här för att debattera regeringens vårbudget, som jag precis har lämnat över här i riksdagen. Jag återkommer strax till den.

Låt mig först säga några ord om den ekonomiska miljö som budgeten läggs fram i och som vi befinner oss i. Under förra veckan besökte jag Washington och träffade finansministrar och centralbankschefer från stora delar av världen. Där var två teman återkommande. Det ena var naturligtvis Rysslands krig i och mot Ukraina, både hur det drabbar ukrainare och hur det påverkar världsekonomin. Det andra, som ständigt kom upp vid varje möte, var hur vi kan bekämpa den mycket höga inflationen.

Herr talman! Världsekonomin tyngs just nu av hög inflation, stigande räntor och mycket stor osäkerhet. Det är ett besvärligt ekonomiskt läge och ett spännande geopolitiskt läge. Rysslands krig i Ukraina och ökade spänningar också mellan Kina och västvärlden riskerar att påverka världshandeln, inflationen och den internationella handeln negativt. Allt detta är viktigt att ha med sig, för det är den omvärldskontexten som Sverige som en liten ekonomi befinner sig i.

Här hemma läggs nu vårbudgeten fram i ett läge där även vi har rekordhög inflation. Det slår hårt mot människors ekonomi, för vissa på ett helt brutalt sätt. Regeringens nya prognos bekräftar också att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur som väntas hålla i sig en bit in på 2025. Det är ett exceptionellt läge, och det kommer att vara jobbigt ett tag framöver.

Att vi skulle stå inför en ekonomisk vinter stod klart redan i höstas när vi lade fram budgeten för detta år. Vi tog höjd för detta. Genom att vara återhållsamma kunde vi balansera behovet av att dämpa inflationen och samtidigt prioritera viktiga uppgifter.

Vi stärkte resurserna till rättsväsendet och polisen, gjorde stora satsningar på försvaret och gav tillskott till välfärden genom 12 miljarder kronor till kommuner och regioner.

Genom tuffa omprioriteringar bland statens utgifter kunde vi dessutom skapa utrymme för att på olika sätt stötta hushållen. Vi sänkte drivmedelsskatten, ökade reseavdraget och såg till att de som har det sämst ställt får förlängt bostadsbidrag.

Regeringen har dessutom presenterat stora elstöd, varav en hel del redan är utbetalade, för att underlätta för hushåll som har höga elkostnader. Jag ska också addera att många ersättningar, till exempel garantipension och studiestöd, skrevs upp den 1 januari.

Allt detta gjorde vi i budgeten för 2023.

Herr talman! I vårpropositionen presenterar jag nu en tydlig plan i tre delar. Den första delen handlar om att bekämpa inflationen samtidigt som vi stöttar hushållen, den andra delen handlar om att stärka arbetslinjen och den tredje delen handlar om att på sikt ta tag i strukturreformer som gör att svensk tillväxt kan öka mycket bättre och starkare än vad den har gjort under lång tid.

När det gäller att bekämpa inflationen kanske någon tycker att jag upprepar mig. Ja, det kommer jag att göra ända till den dag då inflationen är dämpad och har gått ned, för det finns ingenting som skulle vara så skadligt för enskilda människor, för löntagare eller för svensk ekonomi som att inflationen fortsätter att öka. Den som tror något annat misstar sig kraftigt. Jag vet att det finns partier i denna kammare som har avvikande meningar, men jag menar att det nu krävs återhållsamhet.

Vi måste ta Sverige igenom detta och dämpa inflationen, men vi här inne är inte de enda som har ansvar. Riksbanken har sin del av ansvaret, och parterna har visat stort ansvarstagande under lönerörelsen.

Samma ansvar behöver också tas av företag, exempelvis i livsmedelsbranschen, så att de inte som tidigare går fram med stora prisökningar. Regeringen följer den utvecklingen noga, och jag kommer att återkomma till matjättarna. Vi ser att de nu börjar sänka priserna, men det måste fortsätta. Inflationen måste dämpas.

Herr talman! När det gäller matpriser har regeringen och Sverigedemokraterna tillsammans förlängt skattenedsättningen för jordbruksdiesel så att också kostnaderna för att tillverka och producera mat blir lägre.

Herr talman! Kämpigast just nu är det kanske för många ensamstående mammor och pappor med små inkomster. De vänder på varje krona för att få pengarna att räcka till. Det är oerhört tufft. Jag vet det. Det är därför vi nu höjer men också förlänger det tillfälliga bostadsbidraget för ekonomiskt utsatta barnfamiljer. Det är en träffsäker åtgärd för dem som har det allra tuffast.

Som jag sa tidigare har vi också stärkt reseavdraget och sänkt drivmedelsskatten. Detta är viktigt för alla som är beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller skjutsa sina barn till skolan, men det är viktigt också för pensionärer som bor på landsbygden och som inte har något annat alternativ än att ta bilen när de ska handla.

Herr talman! I denna svåra ekonomiska tid vill jag bara säga att det är fantastiskt att se alla krafter i civilsamhället som just nu gör allt de kan för att underlätta för dem som har det allra tuffast. Jag har själv vid flera tillfällen besökt Vid Din Sida här i Stockholm, som arbetar med hemlösa pensionärer, men det finns många fler. Det är Stadsmissionen, det är Majblomman och det är Frälsningsarmén och många fler som gör mycket just nu för att hjälpa de mest utsatta. I vårändringsbudgeten stöttar vi dessa

organisationer för att de ska kunna fortsätta sitt arbete för människor som har drabbats av hemlöshet eller social utslagning.

Herr talman! Det var den första delen av planen – att bekämpa inflationen.

Den andra delen handlar om att tackla lågkonjunkturen genom att stärka arbetslinjen. När ekonomin nu vänder nedåt drabbas de som redan i dag är arbetslösa eller de som nu riskerar arbetslöshet och som kommer att bli arbetslösa under de här åren. Som det ser ut nu kommer inte arbetslösheten att stiga så mycket, men den är redan på en alldeles för hög nivå.

Det vi gör i budgeten är att se till att vuxna som saknar rätt utbildning ska kunna komma i arbete snabbare, och vi ökar platserna på gymnasial yrkesinriktad vuxenutbildning och på yrkeshögskolan. Allt detta är oerhört viktigt för att man ska få en möjlighet att ta sig tillbaka till och in på arbetsmarknaden.

Regeringens besked är samtidigt tydligt: Vi kommer att öka drivkrafterna till arbete. Vi tar de första stegen till en stor bidragsreform när vi nu utreder aktivitetskrav. Den som har ett försörjningsstöd och har arbetsförmåga ska inte lämnas i passivitet utan vara heltidsaktiv. Detta är viktigt för att komma närmare och inte glömmas bort.

Men självfallet är det allra viktigaste för den som är arbetslös att få ett arbete, att ha en egen lön att leva på, att vara självförsörjd och att ställa klockan så att den ringer på morgonen, eller på kvällen för den delen om man jobbar natt, och veta att man har ett jobb att gå till.

Dessutom, herr talman, vill jag ge ett besked till alla samhällsbärare runt om i Sverige som jobbar: Vi kommer att återkomma med skattesänkningar på arbete. Jag vet att ni har fått era reallöner sänkta. Vi sänkte skatten förra året på arbete, och vi kommer under mandatperioden att fortsätta att göra det.

Herr talman! Den tredje delen av regeringens plan handlar om det lite mer långsiktiga och om att inte tappa fokus på det långsiktiga även om vi just nu ska hantera en mycket svår tid – att genomföra strukturreformer som faktiskt kan få fart på den svenska tillväxten igen. Det är därför som vi kommer att satsa på forskning och utveckling, öka kunskapsfokuset i skolan och tillsätta en produktivitetskommission som ska lämna konkreta förslag på hur produktiviteten i både privat och offentlig sektor kan växa. Varför är det viktigt? Jo, därför att om vi ska ha ett starkt och på sikt ökat välstånd måste tillväxten i Sverige stärkas. Vi ska minska företagens kostnader för administration, och vi ska förbättra 3:12-reglerna och främja entreprenörskap.

Och inte minst, herr talman, krävs det att svenska företag får tillgång till ren, planerbar och fossilfri el. Det är viktigt för företagen, men det är också mycket viktigt för att pressa ned utsläppen. Det är genom kärnkraft, vindkraft, solkraft och vattenkraft – men mer kärnkraft – som vi kan ställa om vårt samhälle med elektrifiering och pressa ned utsläppen.

Herr talman! Det finns ett område som är alldeles särskilt bekymmersamt, och det är att barn med vapen i hand släcker livet på andra barn. Det är en helt nattsvart utveckling som ingen av oss kan acceptera. I budgeten satsar vi på att förebygga att barn dras in i kriminalitet. Vi förstärker statsbidraget till kommuner för familjehemsplaceringar, och vi riktar mer stöd till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det behövs. Färre barn ska hamna i kriminalitet. Inga barn ska hamna i kriminalitet.

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Herr talman! Tryggheten är vår tids frihetsfråga, inte bara för barn och unga utan för oss alla. Och att hemmet fortfarande 2023 är den farligaste platsen för kvinnor är helt oacceptabelt. Och att barn och unga är rädda för att gå hem från sin träning eller från sin fritidsaktivitet är inte heller en utveckling som vi i de fyra samarbetspartierna kommer att acceptera.

Vi tar denna utveckling på allvar och gör både i årets budget och i vår ändringsbudgeten fler satsningar exempelvis på kriminalvården. Vi satsar också på Säpo. Varför gör vi det? Jo, vi ser att auktoritära stater, terrorister och grov organiserad brottslighet gör att den svenska inre säkerheten också pressas och hotas från flera olika håll. För att skydda våra gränser fortsätter vi att stärka det militära försvaret och förbereder Sverige för Natomedlemskap så att vi kan försvara oss och vår frihet på allra bästa sätt, nämligen tillsammans med andra.

Herr talman! Många kommuner och regioner har det också tufft just nu. Även om sektorn de senaste åren har gått med stora vinster pressas nu många av den brutalt höga inflationen. Det viktigaste vi kan göra för dem, för hushåll och för företag är att bekämpa inflationen. Men i årets budget stärkte vi också sektorn med 12 miljarder kronor. Det är stora tillskott. Och vi kommer att återkomma i budgetpropositionen med en bedömning av utvecklingen nästa år. Vi ser att många kämpar. Men vi kommer inte och vi kan inte kompensera för alla kostnadsökningar på grund av inflation. Men vi ser sektorn, och vi kommer att återkomma till hösten.

Herr talman! Det kommer att vara kämpigt för många en tid framöver. Men för att det snart ska komma en ljusning arbetar regeringen med en tydlig plan där rätt saker görs i rätt ordning. Och jag kan lova att steg för steg, reform för reform ska vi ta oss igenom denna ekonomiska vinter. Inflationen ska bekämpas, och tillväxten ska stärkas. Sverige ska vara ett tryggt land och ett land där flit och ansträngning betalar sig, där vi har en välfärd att lita på, där vård ges i rätt tid och där barn rustas med de kunskaper som de behöver för att klara att möta vuxenlivet. Sverige ska helt enkelt bli ett bättre land att leva i.

Herr talman! Slutligen: Regeringen har ansvar, och regeringen tar ansvar för att sätta Sverige på rätt kurs igen.
(Applåder)

Anf. 2 TALMANNEN:

Det är inte tillåtet med opinionsyttringar på läktaren.

Anf. 3 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Sverige och världen befinner sig i ett nytt ekonomiskt läge. Efter år av god ekonomisk utveckling prövades hela samhällsekonomin av pandemins härjningar. Nedgången blev kraftig men kortvarig, och återhämtningen var snabb.

Sedan kom kriget. Den brutala och olagliga invasionen av Ukraina har ritat om den säkerhetspolitiska kartan. Men dess ekonomiska konsekvenser har fått stora följder över hela världen och för Sverige. Nu står vi på branten av en lågkonjunktur. Kostnadskrisen slår med full kraft mot vanliga hushåll, mot sjukvården och skolan, mot företag och jobb. Svallvågorna i världsekonomin märks i vanliga människors vardag. Många föräldrar, framför allt ensamstående, uppger att de har svårt att sätta näringsriktig mat på bordet. Barnen får gå hungriga till skolan. De pensionärer

som har byggt Sverige till det land som vi är så stolta över får vända på varenda krona för att ha råd med räkningarna. Studenter får tacka nej till drömutbildningen för att de inte får det att gå ihop när bostadsbristen och kostnadskrisen pressar från var sitt håll.

Faktum är, herr talman, att den ekonomiska press som många svenskar nu upplever inte liknar någonting som vi har sett på decennier. Inflationen har ätit upp flera års reallöneökningar. Vi får gå tillbaka till 1950-talet för att hitta en motsvarande ökning av matpriserna. För många handlar det inte om att dra ned på en fika på stan eller ställa in en semesterresa, utan det handlar om att pengarna faktiskt inte räcker till för att mätta hela familjen. Det är en rent existentiell fråga som utmanar hela vårt samhälle. Det urholkar samhällsgemenskapen. Tilltron till att samhället klarar av prövningar och att vi är starka tillsammans gröps ur när man ser att den egna privatekonomin lämnas i sticket medan politiken inte klarar av att leverera. En ny ekonomisk verklighet kräver ett handlingskraftigt politiskt ledarskap i Sverige.

Herr talman! Sverige har i grunden goda förutsättningar att klara denna lågkonjunktur tack vare en ansvarsfull politik av tidigare regeringar. Statskulden är låg, de offentliga finanserna är urstarka, sysselsättningsgraden är hög och andelen personer som lever på sociala ersättningar och bidrag har inte varit så här låg sedan SCB började mäta detta. Men det är ingen naturlag. Det kan förändras snabbt.

Det var många av oss som var med under 90-talskrisen och under finanskrisen 2007 och 2008. Starka offentliga finanser kan ganska snabbt urholkas när politiken inte orkar ta kontroll över utvecklingen. Det är viktigt att politiken är ansvarsfull när tiderna är tuffa. Men det spelar faktiskt roll vad man använder det ekonomiska utrymmet till. Finanspolitiken har en viktig roll att spela. Elisabeth Svantesson och Oscar Sjöstedt kan inte ducka detta ansvar.

Herr talman! I dag har regeringen och Sverigedemokraterna lagt fram sin vårbudget på riksdagens bord. Efter magplasket i höstbudgeten med löftesbrott och felprioriteringar var vi många som förväntade oss att kursen skulle korrigeras, att man kanske skulle ha lärt sig något av misstagen och att verkligheten skulle göra sig påmind inne i regeringskvarteren. Alla kommer ihåg elstödet som skulle ha varit på plats den 1 november och betalas ut före jul. Det präglas fortfarande av närmast totalt kaos.

Det blev inte så bra med bränslekostnaderna, där vanligt folk fick nöja sig med 14 öre trots att de blivit lovade 9 kronor billigare bränsle vid pump. Och det var kanske inte helt lyckat att sänka skatten för höginkomsttagarna med 13 miljarder kronor samtidigt som skolan, sjukvården och omsorgen inte klarar kostnadskrisen. Alla var överens om att läget skulle kunna förändras och förvärras.

Nu står vi här. Läget har förvärrats, lågkonjunkturen har fördjupats och hushållen går på knäna. Regeringen och Sverigedemokraterna har varit knäpptysta. Vi ser att ljuset är på, men frågan är om någon är hemma. Nu vet vi varför. Det blev ingen kursändring.

Finansministern pratar ofta om att vi måste stötta dem som har det tufft. Men faktum är att denna grupp växer för varje dag som går. För varje ytterligare procent som matpriserna stiger får fler föräldrar svårt att sätta näringsriktig mat på bordet.

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Med denna budget blir det barnen som får ta smällen för krisen. Det är barnen som drabbas när föräldrarna inte får lönen att räcka till mat och hyra eller till att betala terminsavgiften. Det är barnen som drabbas när skolor tvingas säga upp lärare. Regeringen och Sverigedemokraterna kommer att fortsätta med strategin att vänta och se medan svenska hushåll upplever den hårdaste ekonomiska pressen på flera decennier.

Herr talman! Sverige behöver ett handlingskraftigt politiskt ledarskap i tuffa tider, och när regeringen och Sverigedemokraterna inte agerar för att skydda vanligt folk har vi socialdemokrater gjort det i stället. Vi krävde att hela landet skulle få del av elstödet. Vi krävde att regeringen skulle ta de höga matpriserna på allvar och kalla till sig matkedjorna samt ge myndigheterna skarpare uppdrag. Vi krävde att barnfamiljerna skulle få besked om det tillfälliga bostadsbidraget.

Regeringen har släpat fötterna efter sig varje gång, men till slut har den accepterat flera av våra krav. Det oroväckande är att vi har en regering som inte verkar ha någon egen idé eller tillstymmelse till plan för hur man möter den här krisen. Därför har vi krävt en tydlig strategi för hur detta ekonomiska läge ska hanteras.

För det första har vi krävt en plan för hushållens ekonomi. Svenska hushåll behöver stöd för att klara de kraftigt stigande priserna på mat, sina räntekostnader och sina elräkningar. I grunden handlar det om att göra allt för att bekämpa inflationen, men regeringen behöver också agera för att lindra effekten av inflationen och hålla tillbaka prisökningarna.

Ett första steg är att tillsätta en priskommission, men regeringen måste också utforma träffsäkra och välavvägda stöd till hushållen. Det är inte rimligt att höginkomsttagare får miljardskattesänkningar eller att en enda elkund har fått över 700 000 kronor i elstöd när vanliga ensamstående mammor går på knäna. Det var därför vi föreslog höjt barnbidrag, en särskild tankrabatt och mer träffsäkerhet i elstödet. Det är inte barnen som ska bära kostnaderna för krisen.

För det andra har vi krävt en plan för att säkra välfärden. Runt om i Sverige pågår vardagen. Barnskötare och pedagoger möter barnen vid grinden varje morgon. Undersköterskor i äldreomsorgen vårdar och ger våra äldre en värdig ålderdom. Lärare sliter och gör sitt yttersta för att varje barn ska få en bra start i livet. Detta är samhällsbyggare som varje dag sliter för att göra vårt Sverige starkare och tryggare – så att Sverige blir mer som Sverige.

Nu kommer dock nedskärningarna efter varandra som på ett pärlband. Kollegorna blir färre, och villkoren blir tuffare. Inflationen äter inte bara upp utrymmet i hushållens plånböcker; det äter också upp utrymmet för kommunerna och regionerna.

I sin höstbudget valde finansministern och Oscar Sjöstedt att underfinansiera välfärden. Nu vet vi att det blev en nedskärningsbudget för skolan, sjukvården och omsorgen. Det kommer att innebära färre sjuksköterskor, färre lärare och sämre välfärd. Vi menar att detta är fel väg att gå. I tuffa tider behöver välfärden säkras, och det var därför vi socialdemokrater föreslog ett fördubblat stöd till välfärden i vår budget.

Nu knackar verkligheten på dörren: 17 av 21 regioner har tvingats lägga fram budgetar med planerat underskott för 2023, och situationen väntas bli värre nästa år. I det läget väljer regeringen och Sverigedemokraterna

att inte rätta till sina misstag. De låter undersköterskorna, lärarna och barnskötarna vara krockkuddar i krisen.

För det tredje kräver vi en plan för jobben och lågkonjunkturen. Lågkonjunkturen och de ökade kostnaderna pressar många företag. Arbetslösheten väntas öka. I sin budget i höstas slog regeringen och Sverigedemokraterna undan benen för arbetsmarknadspolitikerna genom en miljardnedsättning samtidigt som man kraftigt bantade utbildningsplatserna. Man skrotade investeringsstödet för byggandet av hyreslägenheter. Detta gjorde man när vi stod med en lågkonjunktur för dörren.

Nu har man insett delar av sina misstag och lägger tillbaka en liten del som man skar bort från utbildnings- och arbetsmarknadsområdet. Regeringen har ingen arbetslinje. Tvärtom skär man fortfarande ned på arbetsmarknadsutbildningarna inför en konjunkturedgång. Människor som blir arbetslösa behöver snabbt komma in i utbildning eller ett program för omställning.

Vi behöver också investera här och nu för att Sverige ska byggas både starkare och grönare efter krisen. Om svensk industri ska kunna behålla sin styrkeposition och fortsätta växa måste vi ligga längst fram i klimatomställningen. Industrierna har redan bestämt sig för att de vill ligga i framkant i att rädda världen från utsläpp, men framför allt innebär det enorma affärsmöjligheter för industrin: nya jobb, mer tillväxt och banbrytande produkter.

Högerregeringen, som helt lutar sig mot klimatförnekarna i Sverigedemokraterna, bromsar den här utvecklingen. Man slaktar klimatpolitiken, ökar utsläppen och försenar planerna på att bygga ut den havsbaserade vindkraften, som snabbt skulle kunna leverera ren energi till både hushåll och företag runt om i Sverige. Det här kommer att stå Sverige dyrt. Jobb och investeringar riskerar att hamna någon annanstans. Vi riskerar att halka efter och bli fattigare.

Herr talman! Kostnadskrisen drabbar riktiga människor – mammor och pappor, barn och farmödrar. Många som hade sitt på det torra ser nu sin hushållskassa urholkas på ett sätt som de inte kunnat föreställa sig. Den här oron äter sig in i vardagen, och den gör något med vårt samhälle. Den luckrar upp vår samhällsgemenskap.

Vi måste möta detta som ett samhälle. Jag älskar Sverige, men det finns stora samhällsproblem att åtgärda. De behoven minskar inte under krisen. Vår försvarsförmåga måste öka, och vi måste öka takten i klimatomställningen. Vi måste bekämpa den organiserade brottsligheten, och välfärden måste byggas starkare för barnens skull och för alla som sliter i skolan, vården och omsorgen. Det här är stora utmaningar, men de är inte övermäktiga. Vi har klarat sådana här uppgifter förut, men då måste vi bygga tillsammans.

Detta kräver ett politiskt ledarskap som vill och orkar och att samhällsgemenskapen är grunden. Regeringens och Sverigedemokraternas politiska agenda och deras misslyckanden kommer inte att hantera kostnadskrisen och lågkonjunkturen. De riskerar i stället att öka splittringen och klyftorna i Sverige.

Det finns en annan väg att gå. Det finns ett politiskt alternativ som alltid står på vanligt folks sida och som orkar ta sig an stora samhällsutman-

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

ingar samtidigt som vi hanterar akuta problem som står för dörren. Med rätt politik kan vi bygga Sverige starkare efter den ekonomiska krisen. (Applåder)

Anf. 4 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Herr talman! Inre och yttre säkerhet hör till statens absoluta kärnuppgifter. Det gäller så att säga alltid, men det gäller såklart extra mycket i oroliga tider som dessa, med krig i hjärtat av Europa och skjutningar och explosioner i kölvattnet av den organiserade brottsligheten här hemma i Sverige.

För Sverigedemokraternas del har det varit viktigt att vidta åtgärder för att stärka den inre och yttre säkerheten, det vill säga försvar och rättsväsen. Därför är det glädjande att Tidöpartierna nu går fram med konkreta åtgärder och resurstillskott till dessa angelägna områden.

Det blir ökade anslag till statsbudgetens utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap om 660 miljoner kronor samt ökade beställningsbemyndiganden om hela 16,7 miljarder kronor. Detta innebär att Försvarsmakten kommer att kunna lägga ytterligare ganska omfattande beställningar på materiel redan under innevarande år, vilket givetvis är oerhört viktigt då konkurrensen om försvarsmateriel är hög.

De satsningar vi nu gör för innevarande år innebär också att vi tar höjd för ett svenskt Natomedlemskap och de förberedelser som behöver göras inför det. Det möjliggör även förstärkningar inom såväl ledningsområdet som vårt stridsflyg.

Herr talman! Kriminalvården som den ser ut i dag är underdimensionerad. De i storleksordningen 8 000 platser som finns är inte tillräckliga. Detta hade varit sant alldeles oavsett, men det blir extra mycket sant eftersom polisen och andra rättsvårdande instanser i takt med att Tidöavtalet materialiseras kommer att få mer resurser och fler befogenheter för att kunna sätta fler bovar och banditer bakom lås och bom.

Det pågår i dag många olika byggprojekt runt om i landet i Kriminalvårdens regi, och myndigheten kommer att behöva rekrytera väldigt många nya kollegor under de kommande åren. Därför skjuter vi till 300 miljoner kronor för att möjliggöra denna fortsatta expansion. Även Säkerhetspolisen får ökade tillskott, inte minst för att kunna möta hotet från den våldsbejakande islamismen.

Herr talman! Parallellt med upprustningen av såväl försvar som rättsväsen behöver vi också göra vad vi kan för att underlätta för hushållen i detta läge med hög inflation och inte minst höga matpriser.

Den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget skulle egentligen ha löpt ut redan till årsskiftet, alltså för ett par månader sedan, men vi fyra samarbetspartier bestämde där och då att läget inte medgav detta utan att åtgärden skulle förlängas under en period om sex månader. Situationen är i ärlighetens namn inte särskilt mycket bättre nu. Vi föreslår därför att denna åtgärd förlängs med ytterligare sex månader, det vill säga resten av innevarande år.

Inte bara kommer vi att förlänga åtgärden, utan vi kommer att förstärka den från 25 till 40 procent eller från 1 325 kronor per månad till 2 100 kronor per månad. En bra bit över hundratusen barnfamiljer kommer att få en förstärkning av sin ekonomi med denna åtgärd. Detta är en rimlig åtgärd såtillvida att den riktar sig mot de hushåll som har det allra tuffast, det vill

säga barnfamiljer med låga inkomster. I en majoritet av fallen, 62 procent, handlar det om ensamstående småbarnsmammor.

Men, herr talman, den här typen av åtgärder löser ju inte inflationen. Sådana åtgärder kan lindra effekten av inflationen, men de löser inte grundproblemet. Ska vi få ned priserna på mat eller andra varor behöver vi få ned priserna även i producentledet, det vill säga priserna på insatsvaror. Det handlar om elskatten, bränsleskatten och reduktionsplikten, för dessa tre saker driver upp priserna på el och bränsle och gör i princip alla andra varor och tjänster dyrare.

Höstens budgetförhandlingar har ju inte börjat riktigt än, men man kan lita på att ytterligare skattesänkningar på drivmedel kommer att vara en absolut prioritet för mitt och Sverigedemokraternas vidkommande. Om vi får ned bränslepriserna genom avskaffad reduktionsplikt och sänkta bränsleskatter blir det inte bara billigare för den enskilde bilägaren utan billigare i hela producentledet. Det blir lägre kostnader för bonden och för åkerinringen, och då kan det även bli lägre priser på mat och livsmedel i butiken. Detta är en klok ekonomisk politik i ett läge med väldigt hög inflation.

När elskatten infördes låg den på 1 öre per kilowattimme. I dag ligger den på 49 öre, om man räknar in moms. Då är det bara att räkna baklänges, herr talman. Ett vanligt villahushåll konsumerar i storleksordningen 20 000–25 000 kilowattimmar per år. Utan denna elskatt skulle villahushållet spara i storleksordningen en tusenlapp i månaden. Det hade gjort elräkningen något mindre dramatisk för det enskilda hushållet i villa, småhus eller radhus. Även detta hade gjort det billigare också i producentledet.

Vi har tidigare sänkt, eller i praktiken helt avskaffat, skatten på så kallad jordbruksdiesel. Också denna åtgärd sänker kostnaden både i producentledet och, allt annat lika, i konsumentledet, det vill säga när människor går och handlar varor i affären.

Samtidigt som vi sänker kostnaderna i producentledet stärker vi Sveriges konkurrenskraft. Det är givetvis inte långsiktigt hållbart att svenska bönder och svenska livsmedelsproducenter ska ha en helt annan kostnadsbild än resten av EU, givet att målsättningen är att Sverige ska ha en hög grad av självförsörjning vad gäller just livsmedel. Detta är någonting som i alla fall Sverigedemokraterna ser som väldigt åtråvärt.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag påminna om något. Vi i Sverige är med all rätt oroade över hur vi ska ha råd med elräkningen eller klara hyran, men oavsett hur oroade vi är här hemma är situationen oändligt mycket mer ansträngd bara hundratalet mil härifrån. De ryska krigsbrotten mot Ukraina fortsätter. Terrorbombningarna av civila, av sjukhus, av lekparkar och till och med av kyrkogårdar fortsätter. Vi i Sverige har gjort mycket i termer av direkt militärt stöd till Ukraina, men vi måste vara beredda att göra mycket mer.

(Applåder)

Anf. 5 ALI ESBATI (V):

Herr talman! Sverigedemokraterna och deras stödpartier i regeringen presenterar i dag den ekonomiska vårpropositionen i ett läge där det knappast våras för de flesta svenskars ekonomi. Detta är ett läge där svenska folket borde ha kunnat förvänta sig en aktiv regering som tar in stundens allvar, som försöker att uppfylla plikten att styra riket med invånarnas gemensamma bekymmer framför ögonen och som kanske till och med an-

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

stränger sig för att lyssna bortom den komfortzon som utgörs av den egna, besuttna bekantskapskretsen.

Men det är inte så det ser ut. Det halvår som har gått sedan den då nytillträdde regeringen lade fram sin andefattiga axelryckning till statsbudget har uppenbarligen använts till annat än att formulera politiska svar på de verkliga problem som möter de flesta människor i vårt land.

Det vi ser i Sverige nu är kraftigt sjunkande reallöner för så gott som alla löntagare. Priserna ökar snabbt, och de har ökat allra mest på det som är svårast att göra något åt för hushåll med små marginaler: mat, el och transporter. I spåren av detta ser vi växande fattigdom, övergivna framtidsplaner och ekonomisk stress som tär på familjer och som kommer att kunna kasta skuggor långt in i framtiden.

Vad gör Sverigedemokraterna och regeringen i detta läge? Vad utlöser detta för krismöten, nödåtgärder och omprövningar? Det korta svaret är: ingenting. Ett längre sätt att uttrycka detta ingenting fick vi höra från finansministern här tidigare – den bristande inlevelseförmågan och handlingskraften garnerades med till intet förpliktande utrop.

Herr talman! När statsbudgeten lades fram i höstas föreslog Vänsterpartiet en rad reformer, både tillfälliga och permanenta, som skulle ha betytt mycket för hur den här våren tett sig för vanligt folks vardagsekonomi. Vi hade haft halverade kollektivtrafiktaxor och kraftigt sänkta avgifter för förskola och fritis. Undersköterskor, butiksbiträden och industriarbetare hade sluppit det orättvisa karensavdraget. Ensamstående föräldrar hade kunnat ha ett tillägg till barnbidraget. A-kassan, som urholkas när priserna stiger så kraftigt, hade kunnat ge ett bättre skydd för den som förlorat jobbet.

Också efter budgetpropositionen har vi presenterat förslag som skulle göra livet lättare för folk – från förslag om frukost för barn i skolan till förslag på en rimligare prismodell för el som skulle göra att Sveriges stora elöverskott, som var historiskt stora just förra året, skulle märkas för svenska konsumenter och företag. Vi har lagt fram förslag för en bättre beskattning av elbolagens övervinster och förslag om aktivt agerande för att pressa ned matpriserna.

Från regeringens och Sverigedemokraternas sida har det varit ont om egna idéer men desto mer bullrande mot andra. Inflationen har blivit ett slags paradoxalt skynke att gömma sig bakom. Budskapet är alltså att den höga inflationen och dess negativa effekter gör att man inte kan och inte bör göra något för att pressa ned inflationen och hantera inflationens effekter. Som synopsis till något slags absurdistisk kasperteater hade detta varit ganska spännande, men som ekonomisk-politiskt rättesnöre i en krissituation är det väldigt dåligt.

Det är ju hemskt lustigt att man från SD och regeringen talar om risken för att elda på inflationsbrasan när det gäller sådant som skulle få hushåll med pressade marginaler att klara sig bättre. Men plötsligt är inflationsbrasan bara en härlig liten rabatt där man kan pumpa ut samma pengar i form av skattesänkningar till dem med högst inkomster, eller när elstödet ska utformas på ett slotts- och herrgårdsvänligt sätt. Samtidigt avfärdar man Sverigepriser på el, som skulle pressa ned konsumentprisindex – och definitionsmässigt även inflationen – med runt 1 ½ procentenhet. Också offentliga investeringar, som är akut nödvändiga på en rad områden och som skulle ha liten effekt på prisbilden, avfärdas av regeringen.

Så fungerar en regeringskoalition utan kontakt med den svenska verkligheten – fast i sitt inåtblickande slottsavtal. Det blir dumt, bakåtsträvande och verklighetsfrånvänt.

Herr talman! Vi kan kanske minnas bara ett halvår tillbaka. Inför budgetpropositionen för 2023 påpekade Sveriges Kommuner och Regioner att det behövdes ett tillskott på runt 20 miljarder enbart för att klara av den demografiska utvecklingen. Regeringen valde att lägga pengar på annat. Det som man tillsköt var 8–10 miljarder för lite.

Resultatet var tämligen enkelt att förutse, och nu ser vi det: Det blev ett sammanlagt minusresultat i regionerna – alltså hos dem som hanterar sjukvården – på 11 miljarder kronor.

Genom att vägra skjuta till nödvändiga medel vältrar SD och regeringen alltså över skulden på kommuner och regioner. Det finns ingen reell möjlighet där att ordna detta, oavsett politisk färg på kommun- och regionstyre. Det är staten som sitter på pengarna. Det är staten – regeringen – som har sett till att pumpa iväg pengarna år efter år genom sänkta och borttagna kapitalskatter, genom inkomstskatter som i allt högre grad bäddar för växande klyftor och genom att installera tjocka och stabila sugrör rakt ned i skattkistorna åt kommersiella välfärdsprofitörer. På detta läggs nu den akuta pressen från inflationen. Svaret från SD och regeringen är axelryckningar.

Här finns också en viktig regionalpolitisk aspekt. I kommuner och regioner med glesare befolkning ser vi redan nu högre skattesatser utan att det garanterar bättre service, för förutsättningarna är olika. Över lång tid har marknadsiseringen av samhällstjänsterna gått hand i hand med att makt och resurser sugs in mot centrum medan ansvar pytsas ut i periferin. Detta är vad budgeten från SD och medföljande partier betyder för sammanhållning och rättvisa i vårt land.

Det betyder väldigt konkreta saker i kärnan av vad det är att vara ett modernt välfärdsland – att kunna lita på vård, omsorg och utbildning, inte i nödfall eller i sista instans när man inte lyckats fixa något bättre på egen hand utan i form av det allra bästa vi förmår bjuda varandra på.

Då är det proffsen i välfärden som måste få möjligheten att utföra sitt arbete. Det går inte att trolla med detta. Det är inte möjligt att effektivisera sjukvård, skola och äldreomsorg med konsultprosa och inspirationsföreläsningar. Det behövs tillräckligt många kollegor som har tillräckligt goda förutsättningar att göra livet i det lilla och samhället i det stora bättre.

Vad har vi i stället? Rapporter från Ivo om sjukhus som fått ge patienter i korridorerna grytlock att bruka som larm och en växande andel som inte får bröstcancervård i tid. Detta är verkligheten i ett av världens rikaste länder, där de allra högsta skikten av höginkomsttagare och kapitalansamlare lever mycket gott och obrydda, ja, stärkta ibland, av inflationskriser och reallönefall.

Vad vi har råd med i välfärden är en fråga om politiska prioriteringar, om vad vi ska ha för samhälle och om vilka värden som ska realiseras i våra system. Ska det vara kommersiell kundlogik eller det storartade värdet i att få vara människa och medborgare i välfärden och få vara en del av gemensamt organiserad trygghet, omtanke och ömhet?

Det här är värden med stark genklang hos svenska folket. Men politiken duckar nu undan ansvaret att ställa allt till rätta. I stället motverkar man det aktivt. Det är vad denna ekonomiska politik innebär, och det är just nu vårt lands stora olycka.

Herr talman! Till misslyckandet med hushållens ekonomi, elpriserna, de regionala klyftorna, krisen inom sjukvården, den pressade äldreomsorgen och det pågående haveriet med marknadsskolan måste förstås läggas den unikt usla klimatpolitiken, som enligt regeringen själv leder till ökade utsläpp. Det är inte bara oansvarigt i förhållande till Sveriges internationella åtaganden och till framtida generationer. Det är också att göra det svenska näringslivet sämre rustat för framtiden.

SD-ledningens hejagång bland nättroll får större betydelse för energi- och industripolitiken än behovet av att jobba aktivt för större elöverföringskapacitet, mer havsbaserad vindkraft och växande omställningsindustrier, vars produkter och tjänster det kommer att finnas global konkurrens om.

Svenska folket får alltså betala dyrt för segerhelgsfirandet efter slottsavtalet på Tidö.

Det vi ser är vad som sker när regeringsmakten vilar på Sverigedemokraterna och deras smittsamma sätt att tänka kring medierna, samhället och makten. Då får vi i mötet med verkligheten, med de långsiktiga problem som man blundade för i valrörelsen och de nyare problem som vecklar ut sig, i stället för politisk handling de besynnerliga charader som har spelats upp den senaste tiden.

Har familjen inte råd med mat på bordet? Varför inte glädjas åt att skatten på plastpåsen som maten kunde ha funnits i kanske försvinner nästa år?

Gör den skrala hushållskassan det omöjligt att åka på semester? Regeringen kallar till presskonferens för att misstänkliggöra asylsökande.

Sticker välfärdsprofitörer iväg med barnens skolpeng? Dags för utspel om att lägga ned en myndighet för mänskliga rättigheter.

Har folk börjat misstänka att Sverigedemokraterna helt struntar i valloften om pensionerna? Låt oss i stället uppmärksamma att någon kanske har läst en saga i kläder Björn Söder ogillar.

Går sjuksköterskor och läkare på knäna när regeringen vägrar skjuta till pengar? Ännu en presskonferens om en folkräkning ingen riktigt förstår vitsen med. Är det som det verkar enbart för att underhålla enskilda SD-profilers fantasier om gryningsråder? Eller ska finansministern kanske hitta vårdpersonal som gått och gömt sig? Det är mycket oklart.

Men klart är att de flesta i Sverige står som förlorare när Moderaternas hävdvunna klassförakt smälts samman med Sverigedemokraternas auktoritära och främlingsfientliga affekt.

Svensk ekonomi behöver annat än den här andefattiga vårbudgeten. Svenska folket förtjänar bättre än denna blåbruna koalition.

Anf. 6 MARTIN ÅDAHL (C):

Herr talman! Låt mig som många andra påminna om att medan vi kämpar med våra argument och vår retorik för svensk ekonomi kämpar andra för allas vår existens i Europa som fria och demokratiska nationer, och de måste alltid hedras i sådana här sammanhang.

Herr talman! Åter till debatten. Det är en regerings uppgift att regera. Det är inte en regerings uppgift att passivt se på när svensk ekonomi glider utför som få andra ekonomier i Europa eller ens västvärlden. För många familjer har hushållskassan gröppts ur med en tiondel och matkassen med en femtedel. Räntorna har fördubblats, Sveriges bnp väntas krympa i år och arbetslösheten väntas stiga till över 8 procent – jag återkommer till det. Till Matmissionens butiker kommer inte bara nya arbetslösa som kunder utan även arbetande småbarnsföräldrar som inte längre har råd.

Herr talman! Detta är ett sådant ögonblick i tiden när en regering testas om den är mogen uppgiften. Men i stället kommer finansministern nu med en ny budget som är ännu ihålligare än den förra. I sin budget har finansministern presenterat hundratals satsningar, stora som små, viktiga och riktiga, till exempel ökade resurser till försvaret och kriminalvården. Men de 50 miljonerna till Arbetsförmedlingen, ungefär 140 kronor per arbetslös, är lite obegripliga. Ska de rädda jobben på något sätt? Dessutom är det minus på totalen.

Men för att möta den ekonomiska krisen, kommunernas kris och klimatkrisen har man ingenting. Det är som amerikanerna brukar säga ”Where’s the beef?” när de pratar om en smörgås utan innehåll. Nej, det blir nog ingen biff i denna budget med denna nödpolitik. Inte en enda satsning handlar om att stärka svenska småföretags möjlighet att skapa jobb, inte en enda handlar om att värna dem som bor på svensk landsbygd och inte en enda handlar om att rädda klimatpolitiken, som experterna varnar för håller på att haverera.

Svenskt Näringsliv och LO, nyliberalerna på Timbro och socialisterna på Katalys, nationalekonomerna och barnfamiljerna vid köksbordet, alla undrar de: Vad håller regeringen på med? Snälla, få ordning på Sverige – som Ulf Kristersson sa på varenda valaffisch.

I stället har man likt ett rådjur stannat mitt i vägen förlamad av inflationens strålkastarljus. Man har inga idéer och inga resultat, bara en statsministerpost och en finansministerpost åt Moderaterna och en lång, omöjlig shoppinglista från SD, som alla får betala för med skattehöjningar på det allra viktigaste, jobben.

Hur kan en regering som kallar sig borgerlig och som vissa ministrar vill kalla liberal höja a-kassan för att höja skatten på arbete och därmed sätta SD:s ekonomiska teorier före arbetslinjen? Det är varken borgerligt eller liberalt utan bara sorgligt och katastrofalt.

Centerpartiet kommer alltid att värna motorn i svensk ekonomi och värna små och växande företag – dem som bygger Sveriges välstånd. Vi kommer att värna de familjer runt om i Sverige som är mest utsatta och för vilka den lilla skolan och den mindre vårdcentralen spelar som störst roll. Vi kommer att värna konkurrensen mot oligopol och monopol, privata som statliga. Vi skulle, i synnerhet i dessa dyrtider och om vi hade haft möjlighet, minska monopolavgifter och regleringar eftersom det gynnar landet.

Regeringen behöver inte lyssna på Centerpartiet, men lyssna på experterna! De säger att det finns mycket man kan göra för att hjälpa i stället för att stjälpa Riksbanken i kampen mot inflationen. Börjar med det allra enklaste: Sänk kostnaderna. Har man en kostnadskris, sänk kostnaderna. Sänk skatter där detta sänker inflationen, inte höjer den. Sänk skatten på arbete. Sänk avgifterna. Prioritera.

Sänkt skatt på att anställa, alltså sänkta arbetsgivaravgifter, pekar experterna ut som en åtgärd som kan stärka jobben och samtidigt sänka inflationen. Konjunkturinstitutet säger i en analys från den 4 december att det enda finanspolitiska instrumentet som har en negativ effekt på inflationen är en sänkning av arbetsgivaravgiften.

Anledningen till att inflationen blir lägre när arbetsgivaravgifterna sänks är att en sänkning av arbetsgivaravgifterna minskar företagens kostnader, vilket gör att de har möjlighet att sänka priserna.

Regeringen skrattar i sin bänk, men förlorade jobb för unga är inget att skratta åt.

Vad gör regeringen i detta läge? Jo, den 1 april chockhöjde man arbetsgivaravgifterna för unga med 6 miljarder kronor, och detta just som unga åter möter en mycket tuff arbetsmarknad och just som företagen behöver sänka sina kostnader.

Sveriges kommuner och regioner, som redan har kraftigt minskade resurser, får med Tidöpolitiken 1,2 miljarder i skattechock för att de anställer unga – något regeringen cyniskt försöker dölja med 150 miljoner i bidrag till sommarjobb.

Detaljhandeln, som ska börja sänka priset för en vanlig matkasse, får 1 miljard i ökad kostnad, motsvarande tusentals förlorade jobb för unga i kassan eller på lagret.

Låt mig stanna en sekund vid arbetslösheten. Vi tror ofta att alla andra länder liksom Sverige har hög inflation och hög arbetslöshet.

Men hur ser det ut? Tyskland har 2,9 procents arbetslöshet, Nederländerna 3,5, Danmark 5,2, Belgien 5,8, Frankrike 7 och Sverige 7,6 på väg mot drygt 8.

Sverige är ett av ytterst få länder som samtidigt har hög inflation och hög arbetslöshet – därför att vi har för höga kostnader. Sverige är dessutom det enda landet med många lediga platser – 150 000 i näringslivet och 50 000 i offentlig förvaltning – samtidigt som vi har 335 000 arbetslösa.

Vuxenutbildningen behöver byggas ut för att fylla på med kompetens. Där har regeringen – tack för det – fört tillbaka lite av de resurser som ni skar ned på till yrkesvux. Ni har fortfarande inte återfört resurser till branschskolorna för unga, som ni lade ned. Men ni kan inte ta bort miljarder från yrkesutbildningarna och lägga tillbaka miljoner.

Det är inte heller bara så att jobben hotas och matkostnaderna stiger, utan barnens behöriga lärare i skolan hotas också. I ett läge då det är akut brist på lärare tvingas många skolor i många kommuner redan nu säga upp sina behöriga lärare. Många små byskolor i landsbygdskommuner kan tvingas slå igen.

Jag har pratat med många ansvariga för äldreomsorgen i landsbygdskommuner. De tvingas dra ned på hemtjänsten till vad de kallar ett absolut minimum. Samtidigt pratar KD sig varma för äldre. 24 miljarder kommer att saknas för kommuner och regioner redan nästa år, varnar SKR. Vad är poängen med att inte ge dem besked nu, om ni i regeringen ändå tänker ge pengarna senare? Ska de börja avskeda människor bara för att ni inte kan enas om vad ni ska säga utan sitter och pratar om plastpåseskatten i stället? Vi i Centerpartiet ville redan i höstas ge 4 miljarder i generella statsbidrag till kommuner och regioner. Ni skulle kunna börja med att ge tillbaka de 1,2 miljarder ni tog i höjd skatt.

Det finns familjer på landsbygden som är beroende av bilen och som trodde på regeringens löfte om 10 kronor per liter. Det är fortfarande, om finansministern inte kände till det, fråga om ett pris på en bit över 20 kronor per liter diesel. Det blir inga stora sänkningar med er. Varför gav ni de pengarna till dem som pendlar i storstaden med sin suv och fyller tanken till max med lite billigare bensin i stället för att ta pendeltåg, buss eller spårvagn? Varför gav ni inte de pengarna till de familjer som är beroende av bilen på landsbygden?

Jag kan ta Gotland som exempel – där har hela ön drabbats av en kostnadschock på grund av bränslet till färjorna, men regeringen förmår inte lägga de miljoner av de miljarder ni gett till bilägarna i storstäderna som behövs för att säkra Gotlands livlina till fastlandet.

Jag kommer att återkomma i mitt nästa anförande till klimatpolitiken – Sveriges stolthet, som den en gång var. Men under det senaste halvåret har finansministern och andra i regeringen låtit SD vingla fram som ett slags maktberusad elefant i porslinsbutiken och krossa klimatinsats efter klimatinsats.

Herr talman! Det är ekonomisk kris. Det är energikris. Det finns risk för välfärdskris i kommunerna. Ni, Tidögänget, är regeringen. Gör något! Kom inte med ännu en innehållslös, verkningslös, ihålig budget som den här!

Anf. 7 HANS EKLIND (KD):

Herr talman! I dag presenterade regeringen en vårproposition som visar hur vi steg för steg leder Sverige ur en svår ekonomisk situation. Vi har även fått oss till del en vårändringsbudget där prioriteringen av stödet till de mest utsatta lyser allra klarast.

Herr talman! Vi kristdemokrater tar ansvar. Vi driver på för att riktat stöd ska ges till de mest utsatta hushållen samtidigt som vi arbetar fram åtgärder som gör Sverige starkt igen och successivt återställer människors reallöner samt stakar ut vägen för ett Sverige med tillgänglig, bättre, jämlik välfärd.

I dessa tuffa ekonomiska tider pressas många svenskar. Samtidigt begränsas det politiska handlingsutrymmet kraftigt av den höga inflationen. Det är därför viktigt att man prioriterar rätt och på olika sätt stöttar dem som har det svårast att få ekonomin och livet att gå ihop.

Herr talman! Det är glädjande att den största satsningen som görs i vårändringsbudgeten är en förlängning och höjning av det tillfälliga tilläggsbidraget för barnfamiljer med bostadsbidrag, för det är inte minst barnfamiljer och ensamstående föräldrar som drabbas hårt av det ekonomiska läget. Kristdemokraterna är ett familjeparti och har därför prioriterat att denna substantiella höjning nu blir av. Det ekonomiska stödet höjs från 1 325 kronor till 2 100 kronor i månaden. Sex av tio är ensamstående kvinnor.

Herr talman! En annan åtgärd som finns med i vårändringsbudgeten som jag vill peka på är satsningen på att stärka familjehemsvården. Den är viktig eftersom bristen på platser hos familjehem och behandlingsfamiljer måste åtgärdas. Det är platser som ska kunna ge barn och ungdomar en trygg miljö med rätt till både stöd och hjälp.

Stöd är ofta en förutsättning för att kunna bryta destruktiva mönster och normer. I dag riskerar i stället många som finns på Sis-hem att fastna där, trots att de skulle må bättre av att få komma till en familj där de kan mötas av kärlek i hemmet och återfå förtroendet för vuxna. Det behövs helt enkelt fler familjehem som välkomnar barn som av olika anledningar inte kan eller bör bo med sina föräldrar. Med Kristdemokraterna i regering kommer familjen att vara byggstenen och barns bästa att sättas i första rummet.

I det allvarliga läge som vi nu befinner oss i tycker jag ändå att det kan vara skönt att få säga här i kammaren att det är skönt att det finns en majoritet för de här framlagda förslagen. En snabb blick på hur kommentarerna sett ut denna morgon och på hur de har sett ut de senaste veckorna visar minst sagt på en spretighet när det gäller oppositionens möjligheter att förena sig kring någonting. Vänsterpartiet vill höja kostnaderna för företagen. Centerpartiet säger samtidigt att de vill sänka arbetsgivaravgifterna. Miljöpartiet vill stänga kärnkraften. Socialdemokraterna har helt nyligen tänkt om och ser nu att kärnkraften är en viktig del av energimixen.

Herr talman! Mot detta finns ett samarbete som nu steg för steg förverkligar den ambitiösa agenda som ska få ordning på Sverige, stärka ekonomin, öka tryggheten, minska brottsligheten och kapa vårdköerna. Kostnaderna för att köra bil ska minskas. Jord- och skogsbruk ska underlättas. Det ska bli möjligt för fler att bo och leva i det som vi kallar hjärtlandet.

Sverige är i grunden ett bra land att leva i. De omfattande problem som Sverige har att ta itu med kommer att ta tid att lösa. Men vi ser människorna bakom de dystra siffrorna, och vår prioritet att lösa detta handlar om politiskt mod, prioritering, beslutsamhet och inte minst en massa vilja. (Applåder)

Anf. 8 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! När landets skolluncher nu plockas ihop kommer åtgången på mat att ha varit större än vanligt, precis som varje måndag under det senaste halvåret. Barn som inte vet om maten hemma kommer att räcka till alla under helgen äter mer i skolan på måndagar och fredagar. Samtidigt ringlar köerna till civilsamhällets matutdelning långa, och föräldrar tvingas säga nej till barn som vill vara med i samma fotbollslag som sina kompisar.

I ett av världens rikaste länder tvingas många familjer att i slutet av varje månad vända på varje krona. Vissa säger att det måste vara så, för inflationens skull. Vi har hört det från regeringens företrädare här i dag, men jag och Miljöpartiet säger att Sverige inte har råd att ha det så här.

När priset på bröd, kött, mjölk, ost och ägg skenar gräver det djupa hål i hushållens plånböcker. Kraftigt stigande elpriser ovanpå det gör vardagen för många svenskar näst intill omöjlig att få ihop. Putins vettlösa invasion av Ukraina har satt hela världen i en unikt svår ekonomisk situation. Det här är en verklighet som bara kan mötas med riktig fördelningspolitik. Men det levererar inte den här regeringen.

I valrörelsen slängde sig många högerpartier med krav på ett bidragsstopp. I förra veckan deklarerade arbetsmarknadsministern att det är fett att vara arbetslös. Det visar med all önskvärd tydlighet hur långt bort från verkligheten den här regeringen är. I vårbudgetpropositionen försöker regeringsunderlaget att täppa till några av hålen med mindre åtgärder, såsom

en tillfällig förstärkning av bostadsbidraget för barnfamiljer. Det är i sig bra politik, men det är långt ifrån tillräckligt.

Så länge människor som lever i ekonomisk utsatthet ständigt ifrågasätts kommer jämlikheten alltid att vara för långt borta. För som vanligt i högerens idévärld gäller hårdare tag och neddragningar bara fattiga människor. Rika ska givetvis få behålla bidrag. Reseavdraget är bara ett exempel: De pengarna går till största delen till att subventionera bilåkandet för direktörer i Danderyd. För den ensamstående mamman som lever på försörjningsstöd eller för den som sedan länge blivit utförsäkrad av ett trasigt system kvarstår en krass verklighet.

Det är inte bara hushållen som har det tufft. De senaste dagarna har larmen från kommuner och regioner hörts allt tydligare. Regeringens passivitet leder till ett stålbad för vården, skolan och omsorgen. Precis som för hushållen kommer nu kommuner och regioner att se snabbt stigande priser på det allra mesta, vilket leder till en orimlig situation. Och precis som när det gäller hushållens situation står regeringen svarslös.

I höstas när regeringen presenterade sin budget för 2023 var det uppenbart att man inte gjorde tillräckligt för att upprätthålla den gemensamma välfärden. Däremot sänktes skatten för höginkomsttagare eftersom den justeras med inflationen. Så höginkomsttagare kompenseras för inflationen samtidigt som skolor tvingas till neddragningar eftersom de inte kompenseras för ökade kostnader. Vi vet sedan tidigare att det kostar samhället väldigt mycket när välfärden sätts på svältkur.

Man hade så klart kunnat göra på ett annat sätt. Miljöpartiet föreslog att man inte skulle sänka skatten för höginkomsttagare och att man skulle öka anslaget till kommuner och regioner. Jag tror att många svenskar håller med om att det är viktigare med fler lärare i skolan, en bättre arbetsmiljö och fler som jobbar inom vården och omsorgen än att höginkomsttagare får sänkt skatt.

Herr talman! En ekonomisk kris kan ställa mycket i samhället på sin spets, men den hejdar inte klimatkrisen. Det spelar ingen roll var i världen vi tittar – klimatkatastrofen börjar nu bli tydlig överallt: här hemma med både översvämningar och torka, i stora delar av Europa med värmeböljor som skördar liv och i östra Afrika med en brutal torka som i årtal skoningslöst drabbat både människor och djur. Vi ser önationer som faktiskt slåss för sin överlevnad och krig och konflikter som breder ut sig i torkans spår.

Vi ser nu att klimatförändringarna inte är någon framtidsfråga – klimatförändringarna händer här och nu, och det är världens fattiga som får betala det högsta priset. Men i det avseendet presenterar regeringen ingenting.

Under 2023 har regeringen dessutom tagit mer än 1 miljard för mycket från biståndet till asylkostnader i Sverige. Det är pengar som finansministern i den här vårbudgeten borde ha gett besked om att de ska tillbaka till biståndet. I stället får man nu ytterligare neddragningar då lån till Ukraina ska finansieras via biståndsbudgeten. Jag vill understryka att vi helt och hållet står bakom stödet till Ukraina, men vi tycker inte att stödet ska betalas av världens allra mest utsatta.

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

I en osäker omvärld borde Sveriges roll i världen i stället stärkas. Men regeringen gör nu det motsatta. Den väljer att möta globala utmaningar med minskat bistånd och blundar för konsekvenserna som kommer med det. Det som i regeringens talepunkter gärna reduceras till anonyma projekt är ju ändå skolgång för flickor och stöd till gräsrotsrörelser för frihet och demokrati.

Herr talman! En regering som gör anspråk på att ta ansvar för Sverige måste visa att den är förmögen att ta ansvar för klimatet. Ulf Kristerssons regering har sedan dag ett visat på raka motsatsen, och nu kan även den här budgetpropositionen läggas till listan över bortkastade möjligheter.

När det gäller klimatet är det inte vad vårbudgeten innehåller som är det största problemet utan vad den inte innehåller. För det finns gott om förslag på åtgärder som skulle vara möjliga för regeringen att lägga fram här och nu. En kraftfull satsning på klimatanpassning skulle kunna vara en av dem, en snabb och effektiv utbyggnad av vindkraften en annan. En regering som gör anspråk på att ta ansvar för Sverige måste visa att den också tar ansvar för en rättvis omställning som kan ske här och nu.

Men tiden vi lever i lär oss gång på gång att vi inte kan ta något för givet. Den har lärt oss att skillnaden mellan krig och fred kan ändras från en dag till en annan och att den som ena dagen hade ett ordnat liv nästa dag kan stå utan både arbete och bostad.

Tiden vi lever i lär oss också att saker och ting inte bara händer – det är politik som får dem att hända. Det har ofta sagts att politik är att vilja, och det tror jag är något som vi behöver återkomma till i den här kammaren gång på gång. Regeringen är inte offer för omständigheter bortom dess kontroll, för det är den som sitter på makten. Den väljer hur den vill göra de satsningar som ändå går att göra. Och den har valt skattesänkningar framför välfärd.

Jag och Miljöpartiet vet att det är möjligt att bygga en bättre värld, en värld där inga barn tvingas växa upp i fattigdom, där inga vuxna är förpassade till ett liv i ekonomisk utsatthet och där vårt välstånd inte går ut över världens fattiga – där regeringen inte sätter käppar i hjulet för omställningen utan i stället leder den, med en förnybar framtid, som en ledande grön industrination där det finns både jobb, välfärd och framtidstro. Jag hoppas att vi kommer att få se mer förslag som leder i den riktningen och inte motsatsen framöver.

Anf. 9 CARL B HAMILTON (L):

Herr talman! Kanske till någons förvåning ska jag börja med att lyfta fram en legendarisk LO-ekonom som hette Gösta Rehn. Han hade några fasta punkter och käpphästar i sin ekonomisk-politiska tillvaro. Det viktigaste budskapet som Rehn ständigt återvände till var: Hata inflationen!

Inflationen höjer alla priser, inte bara några utvalda, inte bara på mat, bensin eller energi, utan alla. Att hålla nere inflationen menade Gösta Rehn var viktigare för människor med små inkomster och med en svag ställning på arbetsmarknaden. Att hata inflationen såg Rehn också som viktigare för arbetaren än för kapitalägaren, för att använda ett lite ålderdomligt och lättbegripligt språkbruk.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att notera att denna syn faktiskt också återspeglar sig i grundtonen i vårbudgeten från regeringen – hata inflationen.

Parterna på arbetsmarknaden i Sverige har nyligen slutit ett viktigt tvåårigt löneavtal på 7,4 procent, som för en mycket stor del av arbetsmarknaden säkert är ett viktigt bidrag – får vi hoppas i alla fall – till inflationsbekämpningen. Jag har ingen närmare kunskap om hur förhandlarna fick ihop det hela och lyckades etablera detta normerande märke för en stor del av arbetsmarknaden. Men jag vet att uppgörelsen om märket och avtal sannolikt är mycket bra och viktigt för svensk ekonomi, för företagen och även för löntagarna, i alla fall på sikt.

Nu får alla vi andra, vi som inte tillhör parterna, från läktaren se hur det går med förankringen av avtalet bland medlemmar och företag. Det är ingen vågad gissning att det vore bra för den förankringsprocessen, och därmed för Sverige, om kapitalägare och företag tänker sig väldigt noga för i detta ansträngda makroekonomiska läge och väljer återhållsamhet när det gäller aktieutdelning och liknande förmåner.

När politiker för fram finanspolitiska reformer är det i det här läget i Sverige dessutom extremt viktigt att dessa reformer, offentliga utgifter och åtgärder utformas så att de är träffsäkra. Även finansministern var inne på det. De måste bland annat träffa personer som har störst behov. Ensamstående kvinnor med barn har störst behov av bistånd; det har varit uppe här flera gånger. Beträffande miljöproblemen måste reformerna träffa orsaken till koldioxidutsläppen så nära som möjligt.

Låt mig särskilt nämna energifrågan, ett svenskt sorgebarn under decennier. Jag ser i medierna att Opec just nu och igen hotar med minskat utbud. Det skulle naturligtvis driva upp priserna ytterligare på olja och bensin. Det vore inte bra för konsumenterna. Möjligen är det bra för koldioxidutsläppen, men det är knappast särskilt trovärdigt som åtgärd i dag. Det finns många potentiella olje- och gasproducenter i världen som kan kliva in och öka sitt utbud. Utrikeshandel och möjligheten till import och export är alltså bättre än nationalistiskt prat om Sverigepriser.

För att möta utmaningarna på hemmaplan och på lång sikt har statsrådet och min partivän Romina Pourmokhtari presenterat flera förslag för att få upp det fossilfria utbudet och främja stabiliteten i utbudet av svensk energi, exempelvis genom att ta bort förbud och skygglappar mot kärnkraften och snabba upp tillståndprocesser för ny vindkraft. Men även en tillförlitlig uttrikeshandel med olika slag av energi är ett uppenbart samhällsintresse.

Herr talman! Jag vore inte liberal om jag inte avslutningsvis också säger något kort om skolan, vår hjärtefråga. Alla, oavsett om man ligger före i skolan eller behöver extra stöd, ska ges en skolgång som utvecklar och utmanar. Det är avgörande för individen men också för hela vårt lands utveckling. När politiker vill stöpa alla elever i samma form och satsa på skärmar framför riktiga skolböcker satsar Liberalerna i stället på en kunskapsskola för alla, oavsett om man går i spetsklass eller behöver extra resurser på grund av en diagnos.

Mer pengar för sfi och språkstöd för ukrainare är självklart med denna grundsyn.
(Applåder)

Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Precis som jag sa i mitt första inlägg befinner vi oss i en exceptionell ekonomisk situation. Vi har hög inflation. Vi har samtidigt en lågkonjunktur. Det är ett läge som Sverige inte har befunnit sig i på många, många decennier.

Samtidigt har vi – riksdag och regering men också hela svenska folket – inte haft en helt jämn väg framför oss de senaste åren, herr talman. Tillsammans har vi under flera år nu ställts inför ganska svåra problem att hantera: en migrationskris, en pandemi, ett krig i vårt närområde, rekordhöga energipriser, hög inflation, stor osäkerhet i det finansiella systemet och nu också lågkonjunktur.

Det här är ingen lätt resa, herr talman, men precis som vi har klarat stora utmaningar tidigare kommer vi att klara av även den här tiden. Vi är många här i salen som till exempel hade ett utmärkt samarbete under pandemin. Det är en styrka, och jag ser också fram emot att ta del av oppositionens budgetförslag när de kommer om ett par veckor.

Samtidigt blir jag orolig när jag lyssnar till flera av oppositionspartierna. Man tar inte inflationen på allvar. Därför är jag ändå lättad över att regeringens budget kommer att gå igenom i riksdagen eftersom den har en majoritet bakom sig. Vi har en tydlig plan för hur vi ska bekämpa inflationen och samtidigt stötta hushåll och hur vi ska återupprätta arbetslinjen men också få fart på svensk tillväxt igen och sätta Sverige på rätt kurs. (Applåder)

Anf. 11 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi har diskuterat hur Sverige befinner sig på branten av en lågkonjunktur. Vi har diskuterat den höga svenska inflationen. Vi har talat om att svenska hushåll är hårt pressade. Vi har talat om att köerna till hjälporganisationernas matutdelningar växer. Jag tycker att det under diskussionen och debatten är uppenbart för alla, förutom möjligtvis finansministern, att den politik som hitintills har förts inte riktigt har hjälpt eller har varit otillräcklig.

I flera frågor som verkligheten hade haft betydelse för prisutvecklingen har regeringen varit ganska sen eller sist och sämst i ett europeiskt perspektiv. Det gäller stödet till barnfamiljerna, matpriset och elstödet, och man tackade nej till krissamtal om hushållens ekonomi.

Kommer regeringen att presentera en plan för att hantera det ekonomiska läget så att det inte blir barnen och de ensamstående föräldrarna som får betala priset för krisen?

Anf. 12 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Mikael Damberg för frågan.

Det är precis vad regeringen gör. Med barnen framför våra ögon lade vi fram en budget i höstas som är återhållsam för att priserna inte ska fortsätta öka och så att deras föräldrar inte ska behöva kämpa.

Sverige är ju inte det enda landet i världen som har inflation just nu. Tillsammans med många andra finansministrar diskuterade vi förra veckan just frågan: Hur ska vi pressa ned inflationen? Jo, genom att hålla tillbaka men ändå stötta de mest utsatta.

Det är därför vi just nu också både höjer och förlänger det viktiga bostadsbidraget för barnfamiljer. Det är därför vi har ett stort elstöd som är helt unikt i svensk historia. Det är därför vi ser till att stärka skolan. Vi stärker barnen med ett förbyggande arbete så att de inte hamnar i kriminalitet.

Det vi gör gör vi ju för att barn i Sverige ska få en bättre framtid. Om inflationen fortsätter att öka kommer barnen att drabbas ännu hårdare.
(Applåder)

Anf. 13 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Nu har vi hört finansministern flera gånger säga att det finns en plan för att möta konjunkturläget. Saken är väl att om vårbudgeten är ett exempel på den planen har vi stora problem, för verkligheten talar ett annat språk.

Väldigt många människor kommer att känna sig besvikna, inte minst de som jobbar i skolan runt om i Sverige som nu ser varsel och neddragningar i skolverksamheten. Vi ser hårt arbetande ensamma mammor som inte har råd att köpa näringsriktig mat till sina barn. Vi ser att byggandet totalstannar. Vi ser att yrkesutbildningar för elektriker läggs ned. Vanligt folk har svårt att betala elräkningen när elstödet har havererat.

Om det här var planen, är finansministern då nöjd med resultatet? Blev det som du hade tänkt?

Anf. 14 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det är ingen av oss som har sagt att det här är en enkel resa. Det är det inte i Sverige, och det är det inte någon annanstans. Men då gäller det att göra saker i rätt tid och i rätt ordning, och det är precis vad vi gör.

Jag blir lite bekymrad över Mikael Dambergs inställning till inflationen. När jag lyssnade till hans tio minuter tidigare hörde jag om en mängd olika saker som nu ska läggas på hög och som kommer att driva utgifter och ofinansierat kommer att öka inflationen. Men om det ska finansieras finns bara ett svar, vilket är viktigt för alla som lyssnar att veta: Skatterna kommer att höjas för vanliga löntagare.

Detta lade ni in i er budget i höstas. Jag antar att det också kommer att komma i er nästa budget. Det finns inget annat sätt att finansiera det här, om man tar ansvar för inflationen.

Jag kan lova Mikael Damberg och alla här i kammaren att vi tar ansvar. Vi tar ansvar för barnen och för familjerna. Vi kommer att bekämpa inflationen varje dag och stötta hushåll för att de ska klara detta, men vi ska också återupprätta arbetslinjen och fokusera på stärkt tillväxt.

(Applåder)

Anf. 15 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! En av de främsta komponenterna i den höga inflationen är som bekant elpriserna. För Sveriges del är det en märklig situation vi har. Vår överskottsproduktion och export, som vi har haft tolv år i rad, slog rekord förra året. Ändå var elpriserna extremt höga för svenska hushåll och företag.

Det här är ett område där regeringen helt vägrar agera för en rimligare prismodell, där efterfrågan och priser på kontinenten inte bestämmer priserna för svenska konsumenter. Faktum är att Elisabeth Svantesson och regeringen aktivt motarbetar steg i den riktningen även som ordförandeland i EU, trots en mycket bombastisk retorik i energifrågor och trots beräkningar som pekar på att Sverigepriser, som vi har kallat det, skulle få ned inflationstakten med runt en och en halv procentenhet.

Kan finansministern förklara varför hon envisas med att prata mycket om inflationen men minst lika envist vägrar driva politiska förslag som skulle pressa ned den?

Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att ge Vänsterpartiet och Ali Esbati en eloge för att ni har en egen tydlig röst i den här debatten. Det är ni som sätter tonen i oppositionen just nu. Ni har en väldigt tydlig ekonomisk politik.

Däremot delar jag inte Ali Esbatis bild. Att ha Sverigepriser på en europeisk marknad skulle inte fungera. Att ha ett pristak à la Venezuela tror jag inte heller skulle fungera. Det är en vänsterpolitik som inte funkar i verkligheten.

Det som kan och ska fungera är att vi har ett bra energisystem här i Sverige. Det är därför vi tillsammans, våra fyra partier, kommer att satsa på mer kärnkraft för att pressa ned priserna men också självklart redan nu ge stöd till mer elproduktion på olika sätt, både för privatpersoner och för andra. Det är det som kan påverka och pressa priser, inte att vi stänger in oss, har en egen marknad för el eller för den delen har ett pristak à la Venezuela.

Anf. 17 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! Det är beklagligt att finansministern verkar bekymra sig mer för den ekonomiska utvecklingen i Venezuela än för den i Sverige och för det som hon har ansvar för. Men poängen är att vi inte föreslår någon modell där Sverige inte är med på den europeiska elmarknaden utan en modell där vi har ett elprisområde som avser export. Vi skulle exportera ungefär lika mycket till samma pris. Skillnaden är att de priser som sätts i Europa inte skulle gälla svenska konsumenter och företag.

Jag hör återigen att finansministern verkar vara mycket aktivt ointresserad av en utveckling som skulle kunna ge lägre priser i Sverige och där den överproduktion vi har i Sverige skulle komma svenska konsumenter och svenska aktörer till nytta. Det är ganska väntat mot bakgrund av det vi sett den senaste tiden, men det är mycket beklagligt.

Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det är helt uppenbart att vi inte delar synen på om Sverigeel skulle fungera. Jag kan bara lova och bekräfta att jag bryr mig enormt mycket om prisutvecklingen i Sverige. Det är också därför vi, regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna, nu gör allt vi kan för att bekämpa inflation på olika sätt. Då spelar det roll vad man lägger fram för budgetar. Då spelar det roll om man här i riksdagen lägger fram budgetar som under de närmaste tre åren skulle höja utgifterna med ungefär

200 miljarder, vilket skulle driva på inflationen. Det är ett förslag som Ali Esbati har.

Vi är återhållsamma, och vi fokuserar på det som är viktigt: att stötta hushållen. Mycket av de priser som de svenska elkunderna har haft betalas tillbaka genom det enormt stora elstödet. Totalt sett är det 55 miljarder som kommer under det här året. En del är redan utbetalat. Det kommer att göra skillnad. Det är så vi jobbar för att underlätta för hushåll i en svår tid.

Anf. 19 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Den fråga jag har till finansministern tror jag är ganska enkel. När vi nu har en kris som består av en kostnadskris, en ekonomisk kris och snart också en arbetslöshetskris, varför prioriterar finansministern att sänka skatten på plastpåsar framför att sänka skatten på att anställa unga?

Anf. 20 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Vi har inte beslutat om något förslag om att sänka skatten på plastpåsar. Det är ett förslag som ska remitteras. Detta går väl inte riktigt att jämföra.

Jag lyssnade på Martin Ådahl i tio minuter. Det brukar ibland komma hoppfulla toner från Centerpartiet. Det gjorde det inte i dag, kan jag säga. Jag vet att Centerpartiet och Martin Ådahl i grunden ofta är kloka. Därför blev jag förvånad när jag hörde den långa listan på allt det som Centerpartiet tycker att regeringen nu ska göra. Att sänka arbetsgivaravgifterna för unga kan absolut vara tänkbart i framtiden. Men kom då ihåg att det kostar 10 miljarder per år och lägg till allt annat som Martin Ådahl alldeles nyss nämnde att vi ska göra. Om man tar inflationen på allvar och lyssnar på Konjunkturinstitutet, som Martin Ådahl också hänvisar till, måste man kunna visa hur man tar ansvar för finansieringen i en tid då inflationen måste dämpas.

Anf. 21 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Jag tackar finansministern för att hon påminde om att regeringen höjt skatten på att anställa unga och utsatta personer för småföretag med 10 miljarder kronor. Det är bra att få höra detta direkt från regeringen själv.

Men jag tror inte att jag riktigt fick svar på frågan varför ni prioriterar att sänka skatten på plastpåsar – vad man än tycker om den saken – framför att sänka skatten på att anställa unga i en ekonomisk kris. Konjunkturinstitutet har varit tydligt med att det här är en åtgärd som sänker inflationen och inte höjer den. Vi är väldigt noga med att alla de saker vi föreslår är saker som genom att sänka kostnaderna sänker inflationen och inte höjer den.

Anf. 22 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag blir återigen förvånad. Jag vet att Martin Ådahl är ekonom och har jobbat på Riksbanken. Han borde ha lite bättre koll på inflationen och vad som påverkar den i olika riktningar. Om man gör stora, breda och ofinansierade skattesänkningar eller på annat sätt driver på utgifterna kommer det att höja inflationen. Det är det sämsta vi kan göra för

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

varje småföretagare i Sverige. Det som är viktigt just nu är att dämpa inflationen.

Småföretagare luras ibland att tro att Centerpartiet är det parti som alltid står upp för dem. Jag kan säga till alla småföretagare som lyssnar på detta att reduktionsplikten kommer att höjas om Martin Ådahl får bestämma. Det är en viktig del. Det är inte heller så att Martin Ådahl under de år då han stöttade en socialdemokratisk regering drev på för fantastiska trygghetsreformer för företag, som under många år har drabbats av inbrott och annat. Det var åtta förlorade år med socialdemokratisk regering. Nu vänder vi utvecklingen. Det första vi gör är att bekämpa inflationen. (Applåder)

Anf. 23 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Regeringens inställning till klimatkrisen verkar vara ganska enkel. Den bryr sig helt enkelt inte. Den bryr sig inte om dem som vill kunna ta tåget. Den bryr sig inte om jobben i den gröna omställningen. Den bryr sig inte heller om arterna som dör ut eller om larmrapporterna från sitt eget klimatpolitiska råd eller IPCC. Gör vi det inte så gör vi det inte – så sa finansministern i höstas om att nå klimatmålen. Till skillnad från mycket annat som den här regeringen säger verkar detta tyvärr också stämma överens med vad man gör, det vill säga så lite som möjligt.

Jag vet att Elisabeth Svantesson inte är en klimatförnekare. Men det är också dags att hennes regering slutar agera som sådana. Klimatkrisen blir alltmer akut, men regeringen levererar ingen politik. Jag vill fråga finansministern: Vad tänker ni egentligen göra åt klimatkrisen och för att vi ska nå våra utsläppsmål i tid?

Anf. 24 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Janine Alm Ericson för hennes fråga.

Det är intressant med miljöpartister – om man inte har exakt den miljöpolitik och klimatpolitik som Miljöpartiet har gör man ingenting. Trots att vi lade fram en väldigt återhållsam budget i höstas lade vi fram den näst högsta klimat- och miljöbudgeten någonsin. Vår klimat- och miljöbudget var större än den som lades fram när Miljöpartiet hade klimat- och miljöministerposten. Men Janine Alm Ericson säger att vi inte gör någonting.

Det kan bero på att vi delvis gör andra saker än vad Janine Alm Ericson vill. Vi satsar på kärnkraft och infångning. Vi satsar på att rädda havet. Vi gör väldigt många saker med vår klimatbudget.

En viktig sak är laddinfrastruktur. Det spelar ingen roll hur många elbilar som säljs om ingen kan ladda sin bil från norr till söder.

Anf. 25 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Tack, finansministern, för ett svar som inte ger några nya besked!

Det är inte bara Miljöpartiet som säger att regeringen gör otillräckliga åtgärder för klimatkrisen. Det är också Klimatpolitiska rådets kritik, så att vi har det klart för oss. Mer av samma, som vi har hört förut, visar att det inte kommer att gå tillräckligt fort för att nå målen.

När det kommer till att rädda havet har vi precis i dag fått reda på att regeringen inte avser att gå fram med en proposition om bättre tillstånd i

haven. Hur man då ska kunna åstadkomma det i stället för ett helt dött Östersjön ser jag mycket fram emot att få höra mer om.

Ni skriver i vårpropositionen att ni kommer att följa utvecklingen i kommuner och regioner. Där ser vi nu redan stora varsel och nedskärningar. Ni säger också att ni vill sänka skatten.

Vi vet hur det brukar gå för högerpolitiker när de väljer mellan skattesänkningar och välfärd. Jag vill fråga: Hur blir det den här gången? Kommer finansministern att klara av att prioritera välfärden över stora skattesänkningar?

Anf. 26 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag tackar för en klok fråga. Vi lade en tredjedel av vårt reformutrymme i höstas på just kommuner och regioner för att vi ser att behoven är stora. De är fortsatt väldigt stora. Det är svaret på den frågan.

I de tre budgetar som jag har fått igenom här i riksdagen, två i opposition och en nu i majoritet, har vi alltid stärkt välfärden. Det kan Janine Alm Ericson och alla andra känna sig lugna över.

Det är ändå någonting med Miljöpartiets klimat- och miljöpolitik. Plastpåseskatten vill man gärna behålla, men man ska lägga ned all kärnkraft. Jag tänker lite tvärtom. Jag tror att kärnkraften är viktigare. Vi får se hur det blir med plastpåseskatten.

Ska vi på allvar få ned utsläppen behöver vi mer kärnkraft, mer vindkraft, mer solkraft och behålla vår vattenkraft. Det är så vi kan ställa om och pressa ned utsläppen. Tillsammans med det svenska näringslivet som är otroligt framgångsrikt, och jag är stolt över dem som går före – ska vi pressa ned utsläppen. Vi återkommer också med en klimathandlingsrapport under året.

(Applåder)

Anf. 27 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Dagens debatt om regeringens och Sverigedemokraternas förslag till vårbudget visar tydligt att det blev en förlorad budget. Ingen åtgärd i vårbudgeten speglar det allvar som vi befinner oss i. Tidöpartierna verkar vara mer upptagna av att debattera plastpåseskatten än att diskutera den verklighet som präglar samhället utanför den här kammaren.

Matpriserna har ökat snabbare i Sverige än i våra grannländer. Fler barnfamiljer får allt svårare att klara räkningarna, elstödet är fortsatt kraftigt försenat och för många pensionärer börjar situationen bli alltmer akut.

Jobbpolitiken, utbildningspolitiken och klimatpolitiken slaktas mitt på väg in i en lågkonjunktur samtidigt som de stora samhällsproblemen skjuts på framtiden.

Politiken, och särskilt den ekonomiska politiken, har en nyckelroll att spela. När Elisabeth Svantesson och Oscar Sjöstedt sätter sig på läktaren och låter kostnadskrisen slå med full kraft mot vanliga barnfamiljer, sjukvården och skolan är det vanligt folk som får betala priset.

Det fanns ett alternativ. Jag såg det i budgeten senast. Ni valde 13 miljarder kronor i skattesänkningar för dem med högst inkomster i stället för att förbättra situationen för barnfamiljerna och att säkra välfärdens finansiering. Det gör att det nu är 17 av 21 sjukvårdsregioner som planerar underskott. Det är verkligheten.

Nu är vi ett halvår in på mandatperioden. Det är dags att de som har getts förtroende att styra vårt land axlar det ansvaret och gör grovjobbet. Leverera en plan för att skydda hushållens ekonomi! Säkra välfärden och trygga jobben under lågkonjunkturen! Låt inte barnen betala kostnaden för krisen!
(Applåder)

Anf. 28 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Efter att Socialdemokraterna införde en så kallad effektskatt som enbart drabbade kärnkraften har den skatten höjts ett antal tillfällen.

När den dåvarande finansministern Magdalena Andersson höjde skatten senaste gången varnade Svenska kraftnät för konsekvenserna av denna skatt och att en stängning av Ringhals 1 och 2 markant skulle öka risken för effektbrist i södra Sverige.

Konjunkturinstitutet konstaterade att skatten kommer att få effekter på produktionsbeslut, investeringsvilja, framtida elpriser och i förlängningen industrins konkurrenskraft. Vattenfall självt konstaterar att om det inte hade varit för denna kärnkraftsskatt hade man aldrig fattat beslut om en förtida nedläggning av Ringhals 1 och 2.

Den 22 januari 2020 röstade Socialdemokraterna igenom en förtida nedläggning av just Ringhals. Min fråga till Mikael Damberg är: Ångrar sig Mikael Damberg?

Anf. 29 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Där är så många felaktigheter i påståendet att det är svårt att besvara.

Effektskatten har justerats flera gånger av såväl socialdemokratiska som moderatledda regeringar. Men vi har också gjort en energiöverenskommelse i bred enighet med inte minst Moderaterna där också energiskatten sänktes.

Vattenfall har vid flera tillfällen varit jättetydligt med att det har fattat sina beslut av kommersiella skäl. Det var för dyrt att renovera de gamla kärnkraftverken. Prisbilden motiverade inte de investeringarna. Vi fattade inga beslut om att stänga ned kärnkraften i Sverige.

Socialdemokraterna är ett industriparti. Vi tror på svensk industri. Energipolitiken är själva basen för en framgångsrik industri- och exportnation. Vi kommer alltid att söka långsiktiga lösningar för att trygga svensk energipolitik för både hushåll och företag. Det har vi visat historiskt, och det kommer vi att visa framöver.

Tyvärr verkar regeringen inte förstå att det behövs blocköverskridande överenskommelser för att ge långsiktighet och investeringsvilja till Sverige.

(Applåder)

Anf. 30 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag läste någorlunda innantill från remissvar. Svenska kraftnät varnade för konsekvenserna. Konjunkturinstitutet varnade för konsekvenserna. Vattenfalls produktionschef konstaterade att utan denna skatt hade Ringhals 1 och 2 fortsatt kunnat vara igång. Ni har röstat igenom en nedläggning i den här kammaren.

Vad är det som är felaktigt? Det är inte felaktigt. Jag redogör exakt för vad som har hänt de föregående en till två mandatperioderna. Ni har med kirurgisk precision gjort kärnkraften olönsam med hjälp av riktade skatter. Det är inte fel.

Det var Socialdemokraterna som införde den, och det är Socialdemokraterna som har höjt den, i varje fall fler gånger. I dag vet vi att vi hade haft 30–45 procent lägre elpriser i södra och mellersta Sverige om Ringhals 1 och 2 fortfarande hade varit igång. Det är inte jag som hittat på det.

Anf. 31 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag kanske ska citera Moderaterna, som efter energioverenskommelsen konstaterade: Med den energioverenskommelse som vi tecknade var kärnkraften räddad i Sverige. Det var inte jag som sa det. Det var Moderaterna som sa det.

Problemet för regeringen och Oscar Sjöstedt är att Sverigedemokraterna verkar vara det största hotet för industrins energitillgång de närmaste åren. Man driver på ökade kostnader för havsbaserad vindkraft. Man säger att man ska motarbeta vindkraftsutbyggnaden i Sverige de närmaste åren. Man säger att man helst skulle vilja riva ned den vindkraft som redan finns.

Det gör man just i ett läge där industrin står inför miljardinvesteringar i vårt land som kan minska våra utsläpp, öka antalet jobb och tillväxten i vårt land och säkra jobben för framtiden. I det läget väljer regeringen att luta sig mot Sverigedemokraterna. Det är farligt för svensk energipolitik långsiktigt.

Anf. 32 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Herr talman! Det är inga hemligheter, eller borde i varje fall inte vara det, att det finns vissa åsiktsskillnader inom regeringsunderlaget, även om vi är överens om den huvudsakliga inriktningen.

Det är ganska naturligt. Inget parti har egen majoritet. Därför får flera partier samverka, samarbeta, förhandla och därmed formera en majoritet. Det är precis vad Tidöpartierna har gjort. Steg för steg betar vi av innehållet i det avtal som vi har slutit. Den fråga som jag ställer mig efter dagens debatt är: Vad är alternativet? Det finns fyra oppositionspartier, som tycker att precis allt är dåligt. Men vad är de för ett alternativ?

Ni är överens om att höja skatten på drivmedel så att det blir dyrare för vanligt folk att tanka bilen. Ni är överens om att Sverige ska fortsätta med experimentet med reduktionsplikten. Det skulle driva upp dieselpriserna till sådana nivåer att hela åkerinäringen skulle slås ut. Jordbruket skulle bli olönsamt, vilket skulle leda till att vi får ännu högre matpriser – eller kanske mer troligt till att hela det svenska jordbruket slås ut så att vi blir tvungna att importera mat i stället för att producera den själva.

Precis som vi var inne på i replikskiftet var ni åtminstone så sent som i förra mandatperioden överens om, och röstade igenom, en förtida nedläggning av kärnkraften. Det ledde till dramatiskt höjda elpriser.

Detta är ni alltså överens om. Vad mer är ni överens om? Ni är inte överens om inriktningen på migrationspolitiken och om brottsbekämpningen. Ni är inte överens om behovet av att rusta upp Försvarsmakten eller om skattepolitiken. Så vad mer är ni överens om?
(Applåder)

Anf. 33 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi befinner oss i ett mycket tufft ekonomiskt läge. Oscar Sjöstedt och hans parti har numera totalt inflytande över regeringens ekonomiska politik. Varje kommatecken i den budget som finansministern har presenterat har Oscar Sjöstedt godkänt. Det betyder också att allt som inte finns med i budgeten – det som har utelämnats – också har utelämnats med Oscar Sjöstedts goda minne.

Inget parti har ställt ut så vidlyftiga vallöften som Sverigedemokraterna i det senaste valet. Allt skulle bli billigare, och det skulle gå snabbt. Nu står vi här med facit i hand. Två budgetar har Oscar Sjöstedt förhandlat fram, och för vanligt folk är det nog en ganska stor besvikelse. Ensamstående mammor, som inte sällan jobbar i välfärden, har inte alltid råd att sätta näringsriktig mat på bordet. I praktiken lägger ni en massiv nedskärningsbudget på välfärden, när kostnadskrisen slår med full kraft.

Min fråga är: När ska ni inse hur stenhårt detta tuffa ekonomiska läge drabbar svenska barnfamiljer och svensk välfärd?

Anf. 34 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! I höstas fattade vi fyra samarbetspartier beslut om att förlänga den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget. Nu, i samband med den vårbudget som har lagts på riksdagens bord, fattar vi beslut om att förlänga den en gång till och även förstärka bostadsbidraget.

Eftersom Mikael Damberg går in på frågan om ensamstående mammor kan jag säga att det råkar vara så att 62 procent av dem som får bostadsbidrag råkar vara just ensamstående mammor.

Mikael Damberg talar om nedskärningar i välfärden. Vi sköt till 12 miljarder kronor till kommuner och regioner i höstas. Och den dörren ska vi absolut inte stänga, utan det är mycket möjligt att det kommer att behövas mer pengar nästa höst. Det ska vi verkligen inte utesluta. Som läget ligger nu tror jag att det är ganska mycket som pekar på att det kommer att bli så. Men 12 miljarder kronor kan man inte kalla för en nedskärning. Det är enorma tillskott.

Anf. 35 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna verkar vara otroligt nöjda med bostadsbidraget, som nio av tio barnfamiljer inte ser röken av. Ni är otroligt nöjda med den kostnadskris som slår mot välfärden. Ni talar om att det inte är några besparingar där, när det är 17 av 21 sjukvårdsregioner som tvingas lägga minusbudgetar. Det är nedskärningar i skolan och i äldreomsorgen, och ni gör ingenting.

Ni hade kunnat höja barnbidraget, som vi hade föreslagit. Ni hade kunnat stötta elkunderna med en elräkningsakut. Ni hade kunnat agera för att hålla nere prisökningarna på mat. Ni hade kunnat backa från nedskärningar i välfärden runt om i Sverige.

Men ni valde någonting annat. Efter att ha följt debatten kan man konstatera att ni tydligen prioriterar att avskaffa plastpåseskatten, som Liberalerna var med och införde. Ärligt talat: Finns det inte viktigare frågor att skjuta till pengar till – lärare, undersköterskor och vårdbiträden – och att faktiskt se till att de ensamstående mammorna har råd att sätta mat på bordet?

(Applåder)

Anf. 36 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag tror att vi kan hålla flera bollar i luften samtidigt. Man kan ta bort onödiga, kontraproduktiva och konstiga inslag i skattesystemet samtidigt som man gör andra saker.

När det gäller bostadsbidraget verkar det helt plötsligt på Mikael Damberg som att det inte längre är viktigt nu när vi gör det – eftersom det är vi som gör det. När vi hade en debatt i SVT var det jätteviktigt, för då hade inte jag det här beskedet att ge. Då var vi inte helt färdiga med produkten. Men nu är vi färdiga; nu har vi förhandlat klart och lagt produkten på riksdagens bord. Och då låter det som att det som var jätteviktigt för någon månad sedan inte alls är viktigt längre.

Det är 111 000 hushåll med barn – 111 000 barnfamiljer – som kommer att få en förstärkt ekonomisk standard. Men nu är det helt plötsligt inte alls viktigt.

Samtidigt är barnbidraget som bekant inte inkomstbaserat och inte behovsprövat. Det betyder att man kan tjäna precis hur mycket pengar som helst och vara hur förmögen som helst, och man får fortfarande barnbidrag. Varför skulle det vara en så effektiv åtgärd? Bostadsbidraget är ju inkomstbaserat.

Anf. 37 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! Före valet och i valrörelsen pratade Sverigedemokraterna ofta om att stärka sjukförsäkringen och att avskaffa delar av karensavdraget. Nu efter valet låter det, som vi har fått vänja oss vid, helt annorlunda. När SD själva är med och styr har det blivit uppenbart att detta var just prat.

Under den föregående mandatperioden fick Vänsterpartiet igenom flera förbättringar av sjukförsäkringen. Nu har SD och högerregeringen gett direktiv till en utredning där de här förbättringarna ifrågasätts. Man ska nu, som det står, se över de omotiverat långa sjukskrivningarna, vilket i klarspråk innebär fler utförsäkringar.

Dessutom har SD låtit Moderaterna begrava den breda utredning som Vänsterpartiet drev igenom för att avskaffa karensavdraget i ett internt arbete på Socialdepartementet.

Min fråga till Oscar Sjöstedt är: Varför medverkar Sverigedemokraterna till försämringar i sjukförsäkringen?

Anf. 38 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Det där är absolut inte i linje med min bild av vad som har skett över huvud taget. Tvärtom har dåliga förslag försvunnit.

Sverigedemokraternas ingång i frågan är ungefär densamma som den har varit under en längre tid. Vi förespråkar alltså inte att man ska ta bort karensavdraget helt och hållet, men det bör finnas vissa särskilda regler för vissa särskilda typer av yrkesgrupper. Det gäller exempelvis människor som arbetar inom förskolan eller vården. Det är Sverigedemokraternas ingångar, och det är de ingångar som vi tar med oss in i de förhandlingar som vi har med de tre regeringspartierna.

Anf. 39 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! Jag noterar att Oscar Sjöstedt menar att det som händer i verkligheten inte är i linje med hans bild av det som händer i verkligheten. Det är ett bredare problem, men min frågeställning gällde sjukförsäkringen och flera aspekter av den.

Det handlar alltså dels om att det tas ett steg tillbaka när det gäller avskaffandet av karensavdraget, dels om att man nu ändrar direktiven i den utredning som hade tillsatts till att mer ha inriktningen att göra det ännu svårare för folk som är sjukskrivna att få stöd.

Vi vet ju att det finns och har funnits ett stort problem med utförsäkringar. Det har delvis blivit bättre, men det har funnits ett mycket stort behov av att ändra i regelverket. Sverigedemokraterna har tidigare låtit som att de har förstått detta och stöder det. Men nu har man alltså backat.

Det är detta min fråga handlar om: två konkreta områden där det är tydligt att Sverigedemokraterna sviker det som de själva har sagt. Det vore trevligt att få Oscar Sjöstedts kommentarer till det.

Anf. 40 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Som jag sa har det hänt saker i positiv riktning när det kommer till frågan om karensavdraget. Även Ali Esbatis parti hade en roll att spela i den frågan, och definitivt också Sverigedemokraterna. Men vår linje är ganska tydlig och klar: Vi ska ha olika regler för olika yrkesgrupper, som jag nämnde.

I övrigt kan vi konstatera att både sjukersättningen och sjukpenningen har indexerats upp i paritet med inflationen. Men det är tydligen okej för er när vissa saker indexeras upp per automatik i statsbudgeten men inte när andra saker gör det. Vi kan dock alltså konstatera att såväl sjukersättning som sjukpenning har indexerats upp i paritet med inflationen.

Anf. 41 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Oscar Sjöstedt. Oscar Sjöstedt och andra i debatten har sagt – och det är en syn jag verkligen delar – att det fortfarande är mycket tufft för Sveriges bönder. De börjar nu dessutom få fallande avräkningspriser, det vill säga fallande priser för sin produktion, igen.

Varför är förlängningen i sex månader av den nedsättning av diesel-skatten som Centerpartiet var med och förhandlade fram det enda förslag för svensk landsbygd och svenska bönder ni lägger fram i den här budgeten?

Den andra frågan är: Håller Oscar Sjöstedt med om att ifall man ska lägga pengar på att sänka bränslepriset för personer som är beroende av bilen är det viktigare att göra det för personer på landsbygden som verkligen är beroende av bilen än att använda mer än hälften av de resurser som läggs på detta till att göra det billigare att fylla tanken för personer som pendlar fram och tillbaka till storstäder där det finns spårvagn, buss och pendeltåg – kanske inte pendeltåg just nu i Stockholm, men i alla fall kollektiva färdmedel?

Anf. 42 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Om jag förstod rätt är Martin Ådahl felinformerad, men då ska jag nu göra honom rätt informerad. Skatten på jordbruksdiesel är i

vår överenskommelse nedsatt under hela innevarande budgetperiod. Det gäller för innevarande år, det gäller för hela 2024 och det gäller tillika även för hela 2025. Sedan vidtar en ny budgetperiod. Vi ska kanske inte kalla det där med sex månader för fake news; det kan helt enkelt vara så att Martin Ådahl bara är felinformerad. Men nu har Martin Ådahl blivit vederbörligen korrekt informerad.

Den skatt på drivmedel vi pratar om är primärt en punktskatt. Den tas ut och sätts på en nivå. Det kan inte avgöras av var du bor, var din bil bor eller var du väljer att tanka. Den typen av förslag är inte realistiska. Vill man sänka bränsleskatten sänker man bränsleskatten; sedan spelar det ingen roll om du bor i övre Jukkasjärvi, på Gotland eller i Stockholms innerstad.

Anf. 43 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Det är ibland svårt att hänga med i svängarna i de här debatterna, i synnerhet när det gäller Sverigedemokraterna som har väldigt mycket olika besked före och efter valet, inte minst till folk på landsbygden.

Den uppmärksamme noterade dock att vi i budgeten inte hörde något annat förslag för att hjälpa Sveriges bönder i kostnadskrisen eller för att specifikt hjälpa personer på landsbygden än att man förlänger det förslag som Centern hade lagt fram. Det är väl bra så; det hade vi naturligtvis också gjort och därmed förstärkt konkurrenskraften ytterligare.

Men den uppmärksamme och engagerade noterade också att personer på landsbygden som är beroende av bilen och hade kunnat få 3 kronor i sänkt bränslepris med en vanlig rabattcheck – jag vet inte om Oscar Sjöstedt har varit på svenska bensinstationer, men det är ganska vanligt där – inte får det. I stället vill man dela ut mer än hälften av pengarna till dem som inte är beroende av bilen och pendlar fram och tillbaka till storstäderna. Det är det besked Sverigedemokraterna har att ge.

Anf. 44 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Vi har haft detta uppe även tidigare. Jag konstaterade vid det tillfället att Centerpartiets förslag med olika typer av priser beroende på var i landet man befinner sig är orealistiskt. Det är inte genomförbart. Därför tänker jag inte heller ta det på allvar. Hade det varit ett realistiskt, genomförbart förslag hade jag tagit det på allvar. Det avser jag nu inte att göra, för det är orealistiskt.

Vill man sänka skatten, eller vill man inte sänka skatten? Det är den fråga som gäller. Sverigedemokraterna är tydliga: Vi vill sänka skatten.

Skatt på jordbruksdiesel på EU:s absoluta miniminivå under loppet av hela budgetperioden är ett ganska bra besked till bönder och livsmedelsproducenter. Dessutom kommer detta med reduktionsplikten att slå in – eller tvärtom sluta slå in, ska jag väl snarare säga – fram till nästa årsskifte. Det kommer att göra det billigare för bönderna. Det kommer att göra det billigare för livsmedelsproducenterna. Det kommer att göra det billigare för åkerinäringen – herregud vad mycket billigare det kommer att göra det för åkerinäringen!

Anf. 45 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Vid sidan av att utmåla Miljöpartiet och vår politik som roten till allt ont och att skylla det mesta på invandringen ägnade Sverigedemokraterna valrörelsen åt att lova allt åt alla. Bensin och diesel skulle bli 10 kronor billigare. Elräkningen skulle det inte vara några som helst problem att lösa. Velfärden skulle stärkas i hela landet.

Nu skulle Sverigedemokraterna kunna leverera på sina vallöften. Om sorgen om velfärden och hushållen verkar dock som bortblåst, och i stället för stora satsningar på skola, vård och omsorg ser vi bara ett utspel om att sänka skatten på plastpåsar. Hur kan det i detta läge vara prioriterat att förhandla om att sänka skatten och priset på plastpåsar i stället för att stärka vården och velfärden?

Anf. 46 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att det även behövs åtgärder i det lilla. Det behövs både stort och smått.

När det gäller velfärden gjorde vi historiskt stora tillskott i höstas – 12 miljarder kronor till kommunsektorn, till kommuner och regioner, som sipprar raka vägen ned i förskolan, skolan, gymnasiet, äldreomsorgen och sjukvården. Det var enorma tillskott.

Behöver vi göra mer till hösten? Det är lite för tidigt att säga. Vi vet inte exakt. Det kommer nya prognoser hela tiden. Men i de prognoser som nu finns tillgängliga tyder rätt mycket på att vi kommer att behöva göra mer i form av tillskott till kommunsektorn. Det tror i alla fall jag. Det kan såklart ändras, men det är vad jag tror med den information som vi har framför oss nu.

Bränsleskatterna hinner jag nästan inte gå in på. Vi har börjat sänka dem. Vi ska sänka dem mer.

Anf. 47 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Tack för svaret, Oscar Sjöstedt!

Det är ju så att man har ett visst förhandlingskapital när man går in i en budgetförhandling med flera partier. Vi ser nu också att de tillskott som regeringen lade fram i höstas var stora men inte tillräckliga. Kommuner och regioner behöver mer pengar – egentligen redan i år, men de har verkligen bett om att få besked om hur det ser ut nästa år. Där kommer ni med ingenting.

Men nu har jag en annan fråga. Jag såg vid ett tillfälle att Sverigedemokraterna precis som Miljöpartiet sagt att de inte tycker att den orättvisa skatteflyktan för dem som är födda 1957 ska vara kvar. Då undrar jag: Varför förhandlade inte Oscar Sjöstedt bort den orättvisan? Det hade ju gjort väldigt stor skillnad i många pensionärers ekonomi.

Anf. 48 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Låt oss börja från början. Vilka partier röstade ja till det förslag som orsakade denna skatteflytta som Janine Alm Ericson påtalar och som är en orättvisa? Vilka partier röstade ja, och vilka partier röstade nej? Miljöpartiet röstade ja. Sverigedemokraterna röstade nej. Låt oss börja i den änden. Vem är skyldig? Vem är boven i dramat? Det är inte Sverigedemokraterna. Vi röstade nej.

Detta är en fråga som gäller 57:orna, som drabbas av en orättvisa. Vi kan konstatera att det är en orättvisa. Jag har inga besked från regeringsunderlagets sida här i dag, utan vi kommer att ha besked till hösten.

Anf. 49 ALI ESBATI (V):

Herr talman! Politik handlar om att agera och prioritera. Hushållens kostnader skenar nu. Barnfamiljerna är särskilt utsatta. Vänsterpartiet har presenterat en lång rad förslag för de allra sämst ställda hushållen, men det behövs också satsningar som når bredare.

Vi vet att sommarlovet kommer att bli extra krävande för många barnfamiljer när skola och förskola är stängda. Kostnaderna för mat och aktiviteter ökar. Därför menar vi att det behövs ett extra krisbarnbidrag. Det förslag som vi har presenterat är kostnadsberäknat för ett halvår, från den 1 juli till årsskiftet.

Vänsterpartiet föreslår alltså som krisåtgärd ett höjt barnbidrag med 400 kronor per månad. Sedan den senaste höjningen av barnbidraget har dess reala värde redan minskat med ungefär 200 kronor. Det vi föreslår innebär en kompensation för detta plus en extra höjning eftersom priserna nu ökat ännu mer.

Vi vill finansiera detta med att rutbidraget pausas. Det är inte en rimlig prioritering, särskilt inte i dessa kristider. Det är viktigare att staten hjälper barnfamiljerna än betalar städning och skoputs åt de välbeställda i främst Stockholmsområdet.

Utöver den generella höjningen föreslår vi ett ensamstående tillägg om 500 kronor i månaden per barn och ett höjt flerbarnstillägg för det tredje och fjärde barnet.

Detta är snabba, lättadministrerade åtgärder som skulle bli en ordentlig förstärkning av ekonomin för främst hushåll där risken för svåra ekonomiska problem som går ut över barnens framtid är som störst.

Vi ser ingenting som liknar detta i det som regeringen har kommit med. Och vi har ju hört att det inte finns några sådana planer. Då är det lämpligt att nämna att till exempel de två förstärkningar som jag nämnde, utöver den generella ökningen av barnbidraget, skulle kosta runt 2 miljarder. Det kan jämföras med att regeringen gav 10 eller 13 miljarder i skattelättnader till dem med högst inkomster och att finansministerns parti ville ge också välmående företag 100 miljarder i månaden under pandemin.

Politik handlar som sagt om att agera och att prioritera.

Anf. 50 MARTIN ÅDAHL (C):

Herr talman! Jag tänker ägna detta andra anförande åt klimatpolitiken, som har varit Sveriges stolthet och sålt våra industrivaror i världen och ska bli framtiden för våra gruvor, vårt stål, våra bilar och lastbilar, våra batterifabriker och vår bioplast. Hundratusentals jobb är nu beroende av att Sverige förblir ett internationellt föredöme för att rädda klimatet.

Finansministern har som sagt tyvärr låtit SD vingla fram där som en elefant i porslinsbutiken. Liberalerna har fått följa efter med bekymrad min och fått lova att betala detta klimatkrossarkalas någon gång i framtiden.

Försäljningen av elbilar har rasat sedan regeringen tog bort klimatbonusen. Och som enda land i Europa gör Sverige ingenting när biogasbranschen håller på att krossas av en skattechock. Klimatpolitiska rådets experter underkänner regeringen. Naturvårdsverket underkänner reger-

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

ingen. Sveriges främsta industriledare beklagar regeringens klimat- och energipolitik.

Hushållen lovades sänkta elräkningar i november. Om man bor i norra Sverige väntar man fortfarande. Och är man småföretagare väntar man fortfarande, om man inte av misstag fått pengarna från Försäkringskassan.

Vad görs i vårbudgeten för att rusta Sverige för nästa ryssvinter och hjälpa boende på landsbygden få råd med värmepumpar, isolering och solceller? Vad görs för att påskynda utbyggnaden av vindkraften, som enligt larmrapporter stannat av? Det görs ingenting. Vi får snällt vänta tolv år på att Ebba Busch har byggt sitt första kärnkraftverk.

Ni som hukar för SD och låter dem krossa Sveriges klimatpolitik och som tiger när de vill montera ned vindkraftverk och stoppa bioenergi ska veta att ni kommer att möta Centerpartiet varje dag i den här kammaren. Ni liberaler som bedyrar att ni väger så tungt och så grönt i den här regeringen ska veta att vi kommer att syna era ord. Vi kommer att stå upp för Sverige som klimatföredöme, och vi kommer att stå upp för den svenska gröna industrin.

Anf. 51 HANS EKLIND (KD):

Herr talman! Detta svåra ekonomiska läge med rekordhög inflation och lågkonjunktur samtidigt slår hårt mot många. Det är inte bara barnfamiljerna som har det tufft. Det drabbar bredare grupper än så.

En del av dem vänder sig i dagsläget till Stadsmissionen, Frälsningsarmén och liknande organisationer i det civila samhället. Det är organisationer som har gjort och gör stora insatser för dem som har det tuffast.

En fördel är att vi alla nu förhoppningsvis ser den kraft och det engagemang som finns i de ideellt arbetande sektorerna i civilsamhället. Det är en kraft och ett engagemang som inte kan ersättas med politiska beslut. Men politiken kan stötta det arbetet. Och det görs i regeringens vårandringsbudget. Det är en avgjord skillnad, tänker jag, mot den tidigare regeringen som avskaffade gåvoskatteavdraget, som över 700 000 svenskar använde sig av.

Jag har en bakgrund som präst och har under många år, tolv av åren innan jag hamnade här i riksdagen, ägnat mig åt att jobba inom just den sektorn. Lejonparten av min tid har jag ägnat åt att tillsammans med andra försöka göra skillnad på riktigt. Ibland har jag beskrivit det som att arbetet jag gjorde där och då i församlingen var på mikronivå. Att gå in i politiken och hamna i Sveriges riksdag handlar om att göra samma sak på makronivå.

Jag är väldigt stolt över att regeringen nu går fram och stöttar de organisationerna med 50 miljoner kronor. De gör nämligen skillnad på riktigt för dem har det så svårt att de måste uppsöka dessa verksamheter.
(Applåder)

Anf. 52 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! Kristdemokraterna är ett parti som gärna talar om sjukvården. Mot den bakgrunden vill jag besvara Hans Eklind med ungefär samma fråga som jag ställde när höstbudgeten skulle antas.

Det var uppenbart då att det skulle bli problem ute i regionerna med den de facto nedskärningsbudget som Kristdemokraterna var med och lade fram. Vi ser nu växande problem och växande underskott för sjukvården.

Hans Eklind talade om en nationell plan som snarare än tillförda resurser skulle lösa många av problemen. Nu har vi 11 miljarder i underskott i regionerna, sjuksköterskor som lämnar sina arbeten på grund av ohållbara arbetsförhållanden, läkarbrist inom psykiatri, kritik från Ivo och patienter som ligger i korridorerna. Jag skulle vilja veta hur Hans Eklind själv tycker att det går med de prioriteringar som Kristdemokraterna medverkat till.

Jag skulle också gärna höra något från Hans Eklind om frågan om dem som är födda 1957. Finns det några planer på att rätta till den orättvisan? Det adresseras inte i den här budgeten.

Anf. 53 HANS EKLIND (KD) replik:

Herr talman! Det var många frågor att besvara på en minut. Tack för frågorna, Ali Esbati! Var och en av dem är relevanta.

Vi kristdemokrater gick till val på att vården ska bli både bättre och mer jämlik. Regeringen har tillfört en rad medel, men framför allt i budgetpropositionen. Debatten om den hade vi för ett antal månader sedan. Det finns nu pengar avsatta för att öka antalet vårdplatser och korta väntetider.

Men det handlar också om nationell vårdförmedling, som jag tror är oerhört viktigt. Vi hoppas att regeringen bara inom de närmaste veckorna ska bli klar med att tillsätta den utredningen, för att visa hur de första stegen mot ett förstärkt av sjukvården kan tas. Det är oerhört centralt att postnumret aldrig någonsin ska avgöra vilken typ av vård man får när man behöver hjälp av vården.

De förslagen har redan planterats. Det är igång. Jag hoppas att det ska göra verklig skillnad. Det gjorde vi sist vi hade hand om Socialdepartementet.

Anf. 54 ALI ESBATI (V) replik:

Herr talman! Jag förstår det svaret som att Hans Eklind fortfarande tror att någon typ av utredning, som ska komma igång senare, ska kompensera för den oerhört stora resursbrist som finns i sjukvården. Effekterna av den ser vi nu. Den har dessutom fördjupats under det här halvåret, och det finns ingenting som tyder på att den ska minska i omfång och allvar.

Jag tror att det är ett besked som är jobbigt och tråkigt att få för dem som varje dag sliter i vården. Det är sjuksköterskor och läkare som försöker få det hela att fungera och gör ett fantastiskt arbete.

Eftersom vi har hög kompetens i svensk sjukvård är resultaten väldigt goda, när man får vård. Men vi vet att personalen inte räcker till. Det har gått så långt att många sjuksköterskor, som har slutfört sin utbildning, slutar eftersom de inte orkar med arbetsvillkoren. Men till dem har Hans Eklind mycket lite att säga här.

Anf. 55 HANS EKLIND (KD) replik:

Herr talman! Vi har tvärtom väldigt mycket att säga. Vi har inte bara talat om det; vi har också sett till att leverera en första budgetproposition där vi förstärker. Vi satsar 12 miljarder kronor till både kommuner och regioner. En tredjedel av reformutrymmet används just till att stärka upp kommuner och regioner.

Vi får dock inte stanna där och tro att lösningen på sjukvårdens problem stavas pengar. Vi har legitimerat att det behövs resurser. Men jag tror också att vi måste göra om i grunden hur sjukvården är organiserad. Om man benchmarkar mot andra länder ser man inte att Sverige satsar osedvanligt lite på sjukvården och därför har långa vårdköer. Det är exempelvis inte därför svenska läkare, trots att vi har gott om läkare, träffar sina patienter i mindre omfattning än läkare gör i andra jämförbara länder.

Av det skälet har vi sagt: Låt oss se till att ta bort vårdköerna, men vi ska inte låta bli att göra det mest nödvändiga, nämligen organisera om någonting som infördes på 1860-talet. Det är dags att göra om det.

Anf. 56 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! Den budget som regeringen och Sverigedemokraterna nu har lagt fram är ännu en förlorad chans för klimatet. Tidöpartierna lämnar Sverige helt utan skydd i flera olika kriser.

Utan satsningar från regeringen kommer skolan och sjukvården runt om i Sverige att tvingas skära ned. De svagaste eleverna kommer inte att klara skolan, och köerna till vården kommer att bli allt längre.

Utan omläggning av miljöpolitiken ökar utsläppen och artdöden. Det är fisken i Östersjön som dör. Det är utrotade arter som vi aldrig kommer att få tillbaka, och det är ökade risker och kostnader som kommer att drabba oss alla hårt.

Vad ser vi från regeringen? Inga förslag på utsläppsminskningar. Inga förslag på anpassningar till ett mer extremt klimat med mer översvämningar.

Finansministern sa i vårt replikskifte att de gör satsningar. Det är sant att det fanns satsningar i höstens budget. Men vi ser, precis som Klimatpolitiska rådet, att det är för lite och för sent.

Om regeringen verkligen vill ge Sverige och alla oss som lever här en ljusare framtid borde de satsa mer *nu* på utsläppsminskningar och anpassningar. Det gynnar jobben. Det gynnar hushållen och välfärden. Det gynnar kort sagt människorna.

Denna budget är en försutten chans, och det är sorgligt att se. De politiker som gör anspråk på att ta ansvar för Sverige måste kunna leverera bättre än detta.

Anf. 57 CARL B HAMILTON (L):

Herr talman! Mitt i problemen med inflation och arbetslöshet vet vi att många arbetsgivare söker med ljus och lykta efter arbetskraft. Jobben finns och möjligheterna finns så länge man har rätt kompetens. Det är kompetensen det hänger på. Just därför är regeringens och Liberalernas stora satsning på yrkesutbildning viktig – för exempelvis fler undersköterskor, batteritekniker och barnskötare. Arbetslinjen innebär en samtidig utbildningslinje.

(Applåder)

Anf. 58 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Jag förstår att många nu vill gå hem och sluta debattera denna innehållslösa budget. Men vi måste ändå ställa en fråga till Carl B Hamilton, även om jag vet att han inte är ansvarig för detta. Hans företrädare sa: Sänkta arbetsgivaravgifter, i synnerhet för småföretag, är ett vik-

tigt vallöfte, det viktigaste. Det är prioriterat i budgetförhandlingarna och avgörande för småföretagen och för jobben. Särskilt småföretagen måste få sänkt skatt.

Nu är min fråga: Hur kunde den enormt tunga liberala insatsen i regeringen sluta med att man i stället höjde arbetsgivaravgifterna med 6 miljarder för småföretagen, som var så viktiga för jobben och, gissar jag, för krishanteringen? Och som finansministern nogsamt förklarade kommer det att vara 10 miljarder framöver?

Anf. 59 CARL B HAMILTON (L) replik:

Herr talman! Ärligt talat: Jag var faktiskt inte närvarande i alla dessa olika turer i det förgångna. Jag var borta från riksdagen i åtta år och från politiken ännu lite längre, så jag passar och föreslår att frågaren snarare vänder sig till en ekonomihistoriker.

Anf. 60 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Jag ägnar mig gärna åt ekonomisk historia, men detta var precis före valet. Det kanske inte riktigt kvalificerar sig som ekonomisk historia utan snarare som ett vallöfte, ett väldigt starkt och intensivt vallöfte från ledamotens omedelbara företrädare.

Den här gången tänker jag faktiskt inte passa. Att småföretagen har möjlighet att anställa unga i ett läge där arbetslösheten enligt era egna prognoser ska stiga är nämligen avgörande för att vi ska kunna vända konjunkturen. Detta är faktiskt en av de få åtgärder som pekas ut av ledamotens kollegor – professorer och ekonomiska experter. Detta pekas ut som ett område där vi faktiskt kan göra något kraftfullt utan att höja inflationen.

Anf. 61 CARL B HAMILTON (L) replik:

Herr talman! Det handlar om att vända denna situation – med den ekonomiska krisen, med hög inflation och hög arbetslöshet bland dem som inte har hög kompetens. Jag vet att det är en hjärtefråga för Martin Ådahl, men detta är ändå att överdriva betydelsen av att man skulle ändra arbetsgivaravgiften för unga. Jag tycker att ledamoten går alldeles för långt i sin beskrivning av hur valsituationen för politiker och regeringar är. Det är helt orimligt, skulle jag säga, att lägga hela sitt partis tonvikt vid dessa grupper och denna skatt. Det finns mycket annat att ta tag i, Martin Ådahl, om du verkligen vill göra skillnad.
(Applåder)

Debatten med anledning av vårpropositionens avlämnande var härmed avslutad.

Propositionen bordlades.

§ 2 Meddelande om frågestund

Förste vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum torsdagen den 20 april kl. 14.00.

Prot. 2022/23:90
17 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

§ 3 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
EU-dokument
COM(2023) 127 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 juni*.

§ 4 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2022/23:99 Vårändringsbudget för 2023

Skrivelser
2022/23:98 Redovisning av skatteutgifter 2023
2022/23:101 Årsredovisning för staten 2022
2022/23:113 Riksrevisionens rapport om de statliga servicekontoren i ny regi
2022/23:114 Strategisk exportkontroll 2022 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

EU-dokument
COM(2023) 177 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten

Motioner
med anledning av prop. 2022/23:97 Sekretessgenombrott vid utlämnande för teknisk bearbetning eller teknisk lagring av uppgifter
2022/23:2376 av Jessica Wetterling m.fl. (V)

med anledning av skr. 2022/23:90 Nordiskt samarbete 2022
2022/23:2370 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD)
2022/23:2371 av Kerstin Lundgren m.fl. (C)

§ 5 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:
den 14 april

2022/23:556 Arbetslösas ekonomiska levnadsvillkor
av *Teresa Carvalho* (S)
till arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson (L)

§ 6 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Prot. 2022/23:90
17 april

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 14 april

2022/23:520 Söktrycket på omställningsstudiestödet
av *Niklas Sigvardsson* (S)
till utbildningsminister Mats Persson (L)

§ 7 Kammaren åtskildes kl. 15.16.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 50 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande	1
Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 2 TALMANNEN	4
Anf. 3 MIKAEL DAMBERG (S)	4
Anf. 4 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....	8
Anf. 5 ALI ESBATI (V)	9
Anf. 6 MARTIN ÅDAHL (C).....	12
Anf. 7 HANS EKLIND (KD)	15
Anf. 8 JANINE ALM ERICSON (MP)	16
Anf. 9 CARL B HAMILTON (L).....	18
Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	20
Anf. 11 MIKAEL DAMBERG (S) replik	20
Anf. 12 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	20
Anf. 13 MIKAEL DAMBERG (S) replik	21
Anf. 14 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	21
Anf. 15 ALI ESBATI (V) replik	21
Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	22
Anf. 17 ALI ESBATI (V) replik	22
Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	22
Anf. 19 MARTIN ÅDAHL (C) replik	23
Anf. 20 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	23
Anf. 21 MARTIN ÅDAHL (C) replik	23
Anf. 22 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	23
Anf. 23 JANINE ALM ERICSON (MP) replik	24
Anf. 24 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	24
Anf. 25 JANINE ALM ERICSON (MP) replik	24
Anf. 26 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik	25
Anf. 27 MIKAEL DAMBERG (S)	25
Anf. 28 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	26
Anf. 29 MIKAEL DAMBERG (S) replik	26
Anf. 30 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	26
Anf. 31 MIKAEL DAMBERG (S) replik	27
Anf. 32 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....	27
Anf. 33 MIKAEL DAMBERG (S) replik	28
Anf. 34 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	28
Anf. 35 MIKAEL DAMBERG (S) replik	28
Anf. 36 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	29
Anf. 37 ALI ESBATI (V) replik	29
Anf. 38 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	29

Anf. 39	ALI ESBATI (V) replik	30	Prot. 2022/23:90
Anf. 40	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	30	17 april
Anf. 41	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	30	
Anf. 42	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	30	
Anf. 43	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	31	
Anf. 44	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	31	
Anf. 45	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	32	
Anf. 46	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	32	
Anf. 47	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	32	
Anf. 48	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....	32	
Anf. 49	ALI ESBATI (V).....	33	
Anf. 50	MARTIN ÅDAHL (C).....	33	
Anf. 51	HANS EKLIND (KD).....	34	
Anf. 52	ALI ESBATI (V) replik	34	
Anf. 53	HANS EKLIND (KD) replik.....	35	
Anf. 54	ALI ESBATI (V) replik	35	
Anf. 55	HANS EKLIND (KD) replik.....	35	
Anf. 56	JANINE ALM ERICSON (MP).....	36	
Anf. 57	CARL B HAMILTON (L)	36	
Anf. 58	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	36	
Anf. 59	CARL B HAMILTON (L) replik	37	
Anf. 60	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	37	
Anf. 61	CARL B HAMILTON (L) replik	37	
§ 2	Meddelande om frågestund.....	37	
§ 3	Ärende för hänvisning till utskott	38	
§ 4	Bordläggning.....	38	
§ 5	Anmälan om fråga för skriftligt svar	38	
§ 6	Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	39	
§ 7	Kammaren åtskildes kl. 15.16.....	39	